

i Världen

SVENSKAR

NUMMER 3 2007 • MEDLEMTIDNING FÖR SVENSKAR I VÄRLDEN • PRIS 45 KRONOR WWW.SVIV.SE

TEMA UTBILDNING:

Idylliskt internat vid Vättern

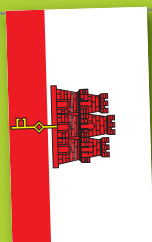
Bonde blev
slotsherre

SVIVs GULFKONFERENS:

Shejken
prisar
svensk
teknik

DITT NYA "SKATTEPARADIS"

GIBRALTAR

CAYMAN ISLANDS

LUXEMBURG

MONACO

SVERIGE

GUERNSEY

NY!

Det våras för kapitalförsäkringen. Sparformen erbjuder i praktiken ett helt skattefritt aktie- och fondsparande. I rasande takt har vanliga sparare därför i år börjat säga upp sina aktiedepåer och flytta pengarna till detta nya "skatteparadis". Artikel i SvD Näringsliv 16/4-07.

Kapitalförsäkringens fördelar:

- » Ingen reavinstskatt
- » Ingen deklaration
- » Ingen skatt på utdelningar
- » Skattefria uttag
- » Inga avgifter

Kapitalförsäkringens nackdelar:

- » Avkastningsskatt 0,97% på kapitalet

DUNDER-SUCCÉ!

Nordnet Kapitalförsäkring fungerar som vår vanliga Aktie- och fonddepå. Precis som vanligt kan du handla aktier på sju olika marknader till vårt låga courtage. Precis som vanligt har du över 800 fonder att spara i. Och precis som vanligt har du fria insättningar och uttag när du vill utan kostnad. Du kan självklart även belåna din kapitalförsäkring med avdragsgill ränta.

Visst låter det intressant? Välkommen till www.nordnet.se och läs mer under Kapitalförsäkring. Det du sparar kan du ju alltid lägga på något trevligt. En resa till Cayman Islands kanske?

Öppna Nordnet Kapitalförsäkring på www.nordnet.se

NORDNET

AKTIER, FONDER OCH PENSIONER

Handel med finansiella instrument innebär alltid ett risktagande. Dina investerade pengar kan såväl öka som minska i värde och det finns inga garantier för att du får tillbaka det investerade kapitalet.

Innehåll

Örjan Berner om
SVIVs årsmöte **5**

EN MÄRKESDAG
i utlandssvenskarnas
historia **10**

Gulfkonferensen
– Sverigeshejken
prisar svensk teknik **12**

Rausing utmanar
Tetrapak **13**

Svensk Bonde
blev skotsk slottsherre **16**

TEMA UTBILDNING:

– Internatidyll
mellan berg
och sjö mm. **22-33**

Medlemsförmåner **38**

SVIVs kolumnister

Frågor & svar
Kerstin
Gustafsson

9

Skatter och
ekonomi
Cecilia Gunne

35

Språkörat
– Lars Ryding
om nysvenska

21

A Jour –
Gudrun
Torstendahl
om nya lagar

37

SVENSKAR

i Världen

TIDNINGEN SVENSKAR I VÄRLDEN

Ansvärgivare: Örjan Berner
Redaktör: Axel Odelberg
(axel.odelberg@bredband.net)
Grafisk form: Maria Johansson
Annonser: UH Marketing AB,
Urban Hedberg, Box 128, 183 22 Täby
Telefon: 08-732 48 50. Fax: 08-732 69 46
E-post: urban@uhmarketing.se
Webbplats: www.uhmarketing.se
Prenumeration: 4 nr/år kostar 500 kronor
Tryck: Abrahamsons Tryckeri, Karlskrona

FÖRENINGEN SVENSKAR I VÄRLDEN

Generalsekreterare: Örjan Berner
Styrelse: Ulf Dinkelspiel, ordf.
Mariana Burenstam Linder, vice ordf.
Urban Ahlin, Örjan Berner, Michael Daun, Claes-
Johan Geijer, Salvatore Grimaldi, Jan Herin, Jonas
af Jochnick, Barbro Sachs Osher, Göran Sjödin,
Hanna Hallin.

Medlemsavgifter (inkl tidningen): 500 kronor
Makar 600 kronor. Ungdom 250 kronor

ADDRESS
Box 5501, 114 85 Stockholm
Besöksadress: Näringslivets Hus,

Storgatan 19, Stockholm
Telefon: 08-783 81 81 Telefax: 08-660 52 64
E-post: svenskar.i.varlden@sviv.se
Webbplats: www.sviv.se

Nu kan du alltid läsa det senaste numret av tidskriften på vår hemsida. Välj "Tidskrift" under "Om Sviv" i navigeringen. Prenumeranter och medlemmar får tillgång till det senaste numret genom att använda den unika koden. Lösenord: "SWE"
Postgiro: 504-1. Bankgiro: 732-0542

Föreningens flaggsymbol: Carl Fredrik Reuterswärd
Omslag: Grennaskolan, Gränna. Foto: Axel Odelberg

Situation Aktiv investerare

Ønske Att följa dina investeringar
– oavsett var du är

Løsning Danske eBanking

Portföljöversikt med Danske eBanking

Med Danske eBanking får du full överblick över din portfölj och dina investeringar.

Dessutom får du tillgång till ett unikt investeringsuniversum med över 15 000 olika värdepapper på de största börserna, möjlighet att handla i Danske Fund och externa fonder – för att bara nämna några av fördelarna.

Danske eBanking ger dig friheten att handla dygnet runt – var du än är.

Gå in på www.danskebank.lu eller kontakta oss.

Danske Bank International
2, rue du Fossé, P.O. Box 173
L-2011 Luxembourg
Tlf. +352 46 12 751

Danske Bank International S.A., R.C.S.
Luxembourg, No. B. 14.101, Aut 24859

Danske | **Bank**

ÖRJAN BERNER

" Utlandssvenskarnas Parlament" – en stor framgång

● ● ● Rubriken ovan kan vi, om än jäviga i frågan, klart bekräfta. Inramningen den 22 augusti var ypperlig. Näringslivets Hus ställde upp med sin stora konferenssal och med ett tiotal mötesrum där de stora arbetsgrupperna kunde husera. Plenarinslagen var av högsta kvalitet. Urban Bäckström, vd för Svenskt Näringsliv, gav en positiv men alls inte okritisk kommentar till läget i Sveriges ekonomi.

Det går bra för Sverige men det skulle kunna gå ännu långt bättre om vi genomför de reformer som krävs för att höja effektivitet och prestationer i en hårdnande internationell konkurrens. Om inte förr blir det klart när konjunkturen vänder neråt. Hans Rausing, Årets Svensk i Världen, gav en fascinerande tillbakablick på sin bana som entreprenör och en lika spännande framtidsvision kring de nya affärsprojekt som han nu utvecklar.

Carl Bildt tog emot i UD:s praktfulla salonger "under kristallkronorna" och poängterade den stora vikt som han och regeringen fäster vid utlandssvenskarna och deras insatser för Sverige – vi kommer snart att kunna konstatera om dessa löftesrika ord följs upp med positiv behandling av de resolutioner som "parlamentet" tog och som i de flesta fall är riktade till regeringen. Årsmötet i UD:s stora sammanträdesrum där porträtten från några århundrades utrikesministrar blickade ner på deltagarna gick snabbt och expedit och de nya styrelsemedlemmarna, Barbro Osher från San Francisco där hon är Sveriges generalkonsul, Göran Sjödin från SAS och Hanna Hallin från Sveriges Ungdomsorganisationernas Landsråd kunde känna att de kom in i en dynamisk organisation.

Det viktiga, nydanande och centrala innehållet gavs dock av de nio arbetsgrupper som sammanträdde under större delen av dagen. De diskuterade ett fyrtiotal resolutionsutkast som förberetts genom diskussioner mellan "aktörer", särskilt intresserade och kunniga personer som i förväg påtagit sig denna roll. Diskussionerna var i mitt tycke imponerande sakkunniga och djupgående och resultatet därefter. Vilka var då beslutna?

Plenarmötet gillade allmänt men kunde inte i detalj ta ställning till alla resolutioner från arbetsgrupperna. Man beslöt därför att dessa skulle tas ad notam och sedan läggas ut på

SVIVs hemsida för ev. kommentarer. De skulle anses antagna om mottagandet då var positivt. Två undantag gjordes. Det första var att "parlamentet" beslutade att hemställa hos regeringen att denna (liksom gjorts av den finska regeringen vad avser utlandsfinländare), utarbetar ett "**program för utlandssvenskar**" där en rad av nedanstående frågor behandlas och får sin lösning. Det andra var att svenska medborgare som förlorat sitt **svenska medborgarskap** i samband med att utländskt medborgarskap förvärvats ges tillfälle att utan tidsgräns och utan krav på återflyttning till Sverige återfå sitt svenska medborgarskap. Dessa båda resolutioner skall nu presenteras för regeringen.

Här finns inte plats att redovisa samtliga av det fyrtiotal resolutioner som antogs av arbetsgrupperna – hemsidan www.sviv.se ger full information. Några kan dock lyftas fram.

GRUPP 1 "Vad utlandssvenskar kan göra för varandra och för Sverige" såg SVIV som mottagare av flera av sina beslut – utveckla hemsidan till att bli något av en internationell arbetsförmedling för svenskar, koppla ihop de många svenska nätverk som redan finns, arbeta som länk mot organisationer i Sverige.

GRUPP 2 tog resolutioner riktade till regering och riksdag: om sänkt SINK-skatt (i analogi med sänkta skatter i Sverige), om avdragsrätt för bostadsräntor inom EES (regeringen har just kommit med ett liknande förslag som vi ger vårt fulla stöd), om rätt till uppskovsavgift vid försäljning av bostad i Sverige och köp av ersättningsbostad inom EES, om ändringar i vissa dubbelbeskattningsavtal.

GRUPP 3 ville ge barn i förskolor samma bidrag som andra elever i utlandsskolor nu får och krävde att det svenska medborgarskapet skall vara avgörande för statsbidrag till de svenska utlandsskolorna. Man tog en rad resolutioner om att bättre utnyttja utlandssvenska akademikers kompetens, granska meritvärderingssystem som missgynnar svenskar med utländsk utbildning och forskningserfarenhet, genomlysning hur det svenska

<< akademiska karriärsystemet bör internationaliseras, förbättra ekonomiska villkor för utlandsstudier och forskning.

GRUPP 4 diskuterade kulturfrågor och poängterade betydelsen av översättarstödet till svensk litteratur (dyligt torde nu behållas i andra former än tidigare), angav att svenska TV-program bör göras mer tillgängliga för utlandssvenskar, såg möjligheter för utlandssvenskar att mer än hittills verka för spridning av svenska kulturalster utomlands.

GRUPP 5 "hemvändargruppen" ville skapa ett regelverk som underlättar internationell kreditupplysning och därmed hemvändande svenskers möjlighet att få lån för fastighetsköp mm, angav behovet av en mer generös tillämpning av arbetslöshetsregler för hemvändande som betalat avgift till arbetslöshetskassa under utlandsvistelse, ville få ändring i folkbokföringsregler som nu gör det omöjligt för makar att skriva in sig vid olika tidpunkter i samband med hemflyttning.

GRUPP 6 "kriser och katastrofer" efterlyste bättre samarbete mellan svenska myndigheter, lokala föreningar, svenska företag och SVIV för att vid katastrofer och kriser information skulle finnas om svenska medborgare, lokala resurser bättre skulle tas till vara i räddningsarbete, varningar om riskmoment skulle kommuniceras, ansvar för hjälpinsatser skulle klarläggas liksom även vilken hjälp svenska medborgare skulle kunna påräkna i kriser.

GRUPP 7 "legala frågor" tog förutom den ovan nämnda medborgarskapsresolutionen även beslut om att uppmana myndigheterna till en mer praktisk ordning än den som förebådas för utfärdande av nya pass. Man menade vidare att svenskt pass i allmänhet skall kunna anses styrka medborgarskapet och att en enklare ordning för bestyrkande av levnadsintyg skall införas.

GRUPP 8 "Ungdomsgruppen" tog beslut om att språkkunskaper bör värderas lika vid intagning i högskola oavsett var de

inhämtats, att samma regler som gäller för bidrag för studier i Sverige bör gälla för studier i utlandet, att studier och arbete i utlandet bör uppmuntras och bistås av behöriga myndigheter på olika angivna sätt, att ideellt arbete utomlands bör uppgraderas i meritvärderingar både av myndigheter och av privata företag.

Som synes en rad konkreta, praktiska och konstruktiva förslag, som vi nu sammanställer och efter hemsidans "re-missperiod" kommer att tillstålla mottagarna d.v.s. riksdag, regering, myndigheter och privata institutioner. Sedan får vi se vilket mottagande de får, vad de leder till för åtgärder. Om två år kan "parlamentet" samlas ånyo för att granska resultatet och då bedöma vilket intresse dessa mottagare har för utlandssvenskarna. 2010 är det riksdagsval och där kan de 500 000 utlandssvenskarna kanske spela en roll.

"Parlamentet" följdes av konferensen "Svenskarna i Gulfgionen". Denna fick likaså stor och positiv uppmärksamhet. Liksom de två föregående konferenserna om svenskarna i Kina och i Indien ville den illustrera vilka viktiga insatser som våra landsmän gör runtom i världen. Nästa år blir det troligen "Svenskarna i Brasilien, Chile och Mexiko"! ●

**A Geneva based Swiss Securities Dealer
with a Scandinavian Touch**

Line of services:
 Brokerage (incl of account holding & credits)
 Asset Management
 Corporate Finance

ACH Securities S.A.
 4, rue du Port, P.O. Box 3049, 1211 Genève 3, Switzerland
 Tel +41 22 707 93 70 Fax +41 22 707 93 71

svt.se/europa

Via satellit till
Europa, Asien,
Australien
och Afrika!

Du behöver inte missa dina svenska
favoritprogram bara för att du är utomlands!

Du kan se dem samtidigt som dina vänner i Sverige, var du än bor i Europa, Asien, Australien och Afrika – om du abonnerar på Sveriges Televisions utlandskanal SVT EUROPA. Och inte ens när du reser i dessa världsdelar behöver du vara utan svensk tv – förutsatt att ditt hotell abonnerar på SVT EUROPA.

SVT EUROPA direktsänder svenskproducerade program från SVT1 och SVT2 samt från temakanalerna SVT24 och **Kunskapskanalen** via satellit. Dygnet runt, året om. Du får nyheter och fakta. Musik, sport och natur. Barn- och nöjesprogram. Drama, debatter och kultur. Dessutom två radiokanaler **Radio Sweden** och **P4**, utbildningsprogram från **UR** samt **SVT Text**:s alla text-tv-sidor inkl Stockholmsbörsen.

Som medlem i SVIV har du **medlemsförmån** vid tecknande av nytt abonnemang – för närmare information se: www.sviv.se eller kontakta **SVT EUROPA**:s kundtjänst:

ConNova TVX AB tel: +46 (0)141-20 39 10 fax: +46 (0)141-20 39 11 e-post: svteuropa@connova.se

Vision och tradition

Att bli kund i Banque Carnegie är att välja en exklusiv, oberoende privatbank med få kunder per portföljförvaltare.

Banque Carnegie kombinerar den lilla bankens närhet till kunden och de korta beslutsvägarna med Carnegiegruppens stora resurser vad gäller analys och värdepappershandel, främst på de nordiska marknaderna.

Besök gärna vår hemsida www.carnegie.lu och informera Dig om Banque Carnegies E-banking. Vi erbjuder också private bankingtjänster från Carnegies kontor i Genève (+41 22 316 65 65).

Kontakta Claes-Johan Geijer, VD, eller Anders Lindbergh (+352 40 40 30 274), så berättar vi mera.

BANQUE CARNEGIE LUXEMBOURG S.A.

5, PLACE DE LA GARE
PO BOX 1141 L-1011 LUXEMBOURG
TEL+352 40 40 30 1
www.carnegie.lu

**BANQUE
CARNEGIE
LUXEMBOURG**

Det är en fråga
om förtroende
och kompetens

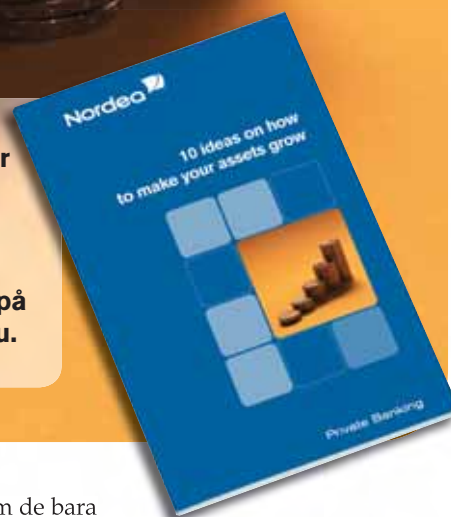
**Många skulle kunna få ut
mycket mer av sina placeringar.**

Kanske även du?

**10 tips om hur
du får dina
placeringar
att växa.**

**Beställ boken på
www.nordea.lu.**

Det finns många som skulle kunna få ut mycket mer av sina placeringar om de bara kände till alla alternativ som finns, särskilt för att begränsa risken.

Vi har tagit fram tio väl underbyggda placeringsförslag som alla går ut på att få en så hög avkastning som möjligt till så låg risk som möjligt. De ger dig uppslag och tips på hur du kan höja värdet på dina placeringar och samtidigt begränsa risken. I vår placeringshandbok kan du läsa mer om lånefinansierade placeringar, placeringspooler, portföljförvaltning, skattegynnade försäkringar och utvalda fonder från det prisbelönta fondbolaget Nordea 1, SICAV.

Making it possible

Nordea Bank S.A. är en del av Nordea, den ledande finansiella koncernen i Norden och Baltikum. Koncernen har 10 miljoner kunder och 29 000 anställda. Som den ledande nordiska banken med europeisk verksamhet i Luxemburg och Schweiz, fokuserar Nordea Bank S.A. på internationell förmögenhetsförvaltning, fonddistribution och fondförvaltning. Våra 385 anställda arbetar med ett brett spektrum av internationella kunder globalt.

Nordea

Private Banking

En del nämnda tjänster och produkter kan i vissa fall, beroende på lokala regler, inte vara tillgängliga för individer bosatta i specifika länder. De nämnda delfonderna är en del av Nordea 1, SICAV, ett kollektivt investmentföretag bildat och etablerat i enlighet med lagsiftningen i Storhertigdömet Luxemburg. Investeringar i Nordea 1, SICAV, bör endast göras enligt gällande prospekt samt aktuella års- och halvårsredovisningar, vilka kan erhållas utan kostnad från Nordea Investment Funds S.A., 562, rue de Neudorf, PO Box 782, L-2017 Luxembourg, eller från våra distributörer. En transaktion som medför valutaväxling kan, beroende på fluktuering i växelkurser, påverka värdet på en investering. En investering i "Emerging Markets" medför en högre risk. Publicerad av Nordea Bank S.A. Luxembourg: Tel. +352 43 88 77 77 www.nordea.lu, Zürich: Tel. +41 44 421 42 42 www.nordea.ch.

FRÅGOR & SVAR

KERSTIN GUSTAFSSON

HUR FÖRBLIR MIN SON SVENSK

Jag och min son är bosatta i USA. Min son föddes 1988 i USA och har både svenskt och amerikanskt medborgarskap. Då han aldrig varit bosatt i Sverige, har jag förstått att han måste vidta vissa åtgärder för att få behålla sitt svenska medborgarskap. Hur går han tillväga?

Det är riktigt att din son förlorar sitt svenska medborgarskap **med automatik** när han fyller 22 år, eftersom han är född utanför Sverige, aldrig har haft hemvist i Sverige och inte varit i Sverige "under förhållanden som tyder på samhörighet med landet".

Om han vill behålla sitt svenska medborgarskap, måste han ansöka om detta. Detta görs på blankett 302021, som går att hämta på Migrationsverkets hemsida www.migrationsverket.se eller hos svensk beskickning i bosättningslandet. Ansökan måste inlämnas till svensk beskickning eller svenskt generalkonsulat **innan** han fyller 22 år.

För att Migrationsverket ska kunna pröva ansökan så snabbt som möjligt måste den vara korrekt ifylld och följande bilagor skall bifogas. **Alla kopior måste vara bestyrkta!**

- Kopia av svenskt pass eller annat dokument som styrker hans identitet
- Intyg om kunskaper i att tala, läsa och skriva på svenska språket
- Kopia av beslut om förvärv av svenskt medborgarskap om man blivit svensk medborgare efter ansökan eller anmälan.

HUR FÅR JAG MIN PENSION

Jag flyttade utomlands under 70-talet och har haft uppdrag i ett flertal FN-organ. Innan flytten arbetade jag ett antal år i statsförvaltningen i Stockholm och har

troligen en liten statspension att vänta. Eftersom jag börjar närma mig pensionsåldern undrar jag vart jag skall vända mig för att få ut denna pension. Under alla år jag varit ute har jag inte fått någon information om min "svenska" pensionsstatus. Hur gör jag?

Den som har/haft anställning i statlig tjänst har sin tjänstepension hos Pensionsverket SPV i Sundsvall. Du skall själv kontakta dem på adress: Pensionsverket SPV; 851 90 Sundsvall, tel 060-18 74 00, fax 060-18 74 38; Kundservice: 020-65 00 65, e-mail spv@spv.se; www.spv.se. Du har troligen också en allmän pension att hämta från Försäkringskassan. Tidigare betalade Pensionsverket ut såväl tjänstepension som den allmänna pensionen, men numera sker betalning från båda. Om du fortfarande är bosatt utomlands skall du kontakta Försäkringskassan på Gotland: Utlandskontoret/pensionsfrågor, Box 1164, 621 22 Visby, tel 0498-200 700, fax 0498-200 710, e-mail international.division@fk.sfa.se, www.fk.se

Den allmänna pensionen består av garantipension och inkomstpension. Garantipensionen, som är en grundtrygghet utbetalas endast till pensionärer bosatta inom EU/EES-området. Den som är bosatt i s k tredje land t ex USA får endast sin tjänstepension utbetald.

GÄLLER VÅRT TESTAMENTE I SVERIGE

Vi är bosatta i Österrike och har där upprättat ett testamente vad gäller vår kvarlätenskap där. Vi vill att vår vilja även skall gälla den svenska egendomen. Gäller detta testamente också den svenska egendomen?

Troligen inte. Ni bör upprätta ett svenskt testamente för den svenska egendomen. Kontakta därför en advokat som kan hjälpa er.

HUR SKATTAR JAG I UK

Jag har fått ett uppdrag i England i 3 år och skall ju beskattas där för min inkomst av tjänst. Vilka inkomstskatter gäller där och vad säger den svenska skattelagstiftningen? Jag hyr ut min bostad i Sverige under denna tid.

Om du arbetar i UK beskattas du där för din inkomst av tjänst. Eftersom du har anknytning kvar i Sverige p g a bostad, är du i princip skattskyldig även i Sverige. Dock finns en 6-månadersregel som innebär att Sverige avsäger sig beskattningsrätten om man uppfyller följande krav. (undantag; hyresinkomsten beskattas i Sverige)

- utlandsanställningen skall vara minst 6 månader
- skatt betalas i arbetslandet
- vistelse i Sverige (semester o tjänsteresor) högst 72 dgr per år, dvs 6 dgr per månad. Dessa dagar får ej tas ut före eller efter anställningsperioden.

Skatteskalorna i UK för 2007/2008 uppgår till 10% på en inkomst av högst £2 230, 22% på nästa £32 370 och 40% på inkomster över £34 600. Ett grundavdrag utgår på £ 5 225 samt ytterligare avdrag för den som är gift. ■

Kerstin Gustafsson är Svenskar i Världens expert och rådgivare i juridiska, ekonomiska och praktiska frågor som kan uppstå i samband med ut- och återflyttning till Sverige.

Du är välkommen att sända in dina frågor. Vi kan inte garantera svar, men lovar att ta upp så många frågor som möjligt. Observera att svaren på de frågor som kommer in till kansliet endast kan bli generella. Vid osäkerhet om vad som gäller i den egna situationen, återkom med privata frågor till Kerstin, kontakta jurist eller annan sakkunnig i Sverige eller utomlands.

Adressen till frågespalten är:
Svenskar i Världen, Frågor&Svar, Box 5501,
114 85 Stockholm eller
Kerstin Gustafsson, Utlandsbosättning AB
Tel +46 8 665 49 00. E-post kerstin@utlbos.se

En märkesdag

Förr hette det SVIVs årsmöte. Nu heter det Utlandssvenskarnas parlament, en reform som föreningsens generalsekreterare Örjan Berner drog upp konturerna för vid årsmötet 2006.

– Detta kommer, tror jag att bli en märkesdag i utlandssvenskarnas historia, sa Berner då han inledningstalade.

TEXT OCH FOTO: AXEL ODELBERG

Idén till det nyinrättade parlamentet kommer från Finland. Syftet är att få det offentliga Sverige att intressera sig för utlandssvenskarna som resurs och för de problem som utlandssvenskarna har. I Finland hade regeringen upprättat ett officiellt program för hanteringen av dessa frågor.

Arbetsgrupper tillsattes med uppgift att utarbeta en resolution inom åtta olika ämnesområden av särskilt intresse för utlandssvenskar. I arbetsgrupperna ingick förutom SVIVs ledamöter också representanter för berörda departement, myndigheter, företag och organisationer. De åtta ämnesområden som behandlas var:

- 1 Vad kan utlandssvenskarna göra för Sverige?
- 2 Skatter, pensioner och försäkringar.
- 3 Utbildning och forskning
- 4 Kultur
- 5 Flytta hem till Sverige
- 6 Kriser, katastrofer – utlandssvenskar som aktör och offer
- 7 Legala frågor. Pass, medborgarskap mm. Familjerättsliga problem
- 8 Ungdomsfrågor

– Det är mycket som ska göras och parla-

mentet måste arbeta i en takt som varken Sveriges riksdag eller någon annan riksdag känner till, sa Berner leende innan han överlämnade ordet till mötets förste talare, Urban Bäckström, vd för Svenskt näringsliv.

– Vi lever i den kraftigaste högkonjunkturen sedan 1960-talet, började han sitt anförande på temat svensk ekonomi och svenskt näringsliv idag och i framtiden och målade bilden av ett land där det råder fullt ös i ekonomin.

– Det är fantastiskt efter så många dåliga år på 70- 80- och 90-talen, konstaterade han innan han övergick till de problem som trots allt kvarstår. Ett är att 20 procent av arbetskraften står utanför arbetsmarkanden med små möjligheter att komma in. Ett annat är näringslivets struktur med få små och medelstora företag som expanderar.

– Vi lever på gamla lagrar. Det är den gamla fina basindustrin som går bra idag, sa Bäckström innan han började en historisk tillbakablick på svensk ekonomisk utveckling med utgångspunkt i en händelse den 5 juni 1857.

DÅ HÖLL SVERIGES FINANSMINISTER, friherren och frihandels- och liberaliseringsförespråkaren Johan August Gripenstedt ett berömt tal i Riddarhuset. Det handlade primärt om att staten borde finansiera järnvägsutbyggnaden men växte ut till en vision för Sveriges ekonomi i sin helhet.

Gripenstedt såg en framtid där Sverige kunde bli ett av Europas rikaste länder.

– Han fick fel. Sverige blev ett av världens rikaste länder och ett av de mest snabbväxande under 100 år, tack vare avregleringar på kreditmarknaden, skräväsandets avskaffande, näringsfrihet sänkta tullar och andra liberaliserande åtgärder, konstaterade Bäckström och pekade på tre tillfällen då den Gripenstedtska tillväxtmodellen varit hotad.

Första gången var vid riksdagsvalet 1920, tre år efter den ryska revolutionen, då planhushållningsförespråkare präglade debatten. Svenska folket röstade emot och marknadsekonomin levde vidare. Men åtta år senare, i det så kallade kosackvalet 1928 gjorde planhushållarna ett nytt försök att ta över. Även den gången röstade svenskarna nej.

PLANHUSHÅLLNINGSIDÉERNA dök dock upp igen i valet 1948, företrädna av framstående socialdemokrater som Ernst Wigforss och Gunnar Myrdal. Tankarna låg i tiden eftersom krigsåren präglats av regleringar och ransoneringar, men folket röstade än en gång nej. Sedan följde två gyllene årtionden innan det sena 60-talets vänstersväng förvandlades till praktisk politik.

– Vi fick en kanonad av lagar på arbetsmarknaden, Saltsjöbadsandan upplöstes, offentliga utgifter och skatter skenade och en framtid med löntagarfonder, där företagen så att säga skulle tillhandahålla det rep med vilket de skulle hängas, hotade, sa Bäckström och målade upp konsekvenserna av detta brott med Gripenstedts gamla modell; tillväxten sjönk, inflationen tilltog, kronan devalverades gång på gång, och Sverige tappade i välståndsligan.

MEN MEDVETANDET OM denna tillbakagång slog långsamt rot i det politiska systemet. I mitten av 80-talet inleddes en ny period >>

i utlandssvenskarnas historia

*Generalsekreterare
Örjan Berner öppnar
utlandssvenskarnas
parlament.*

Urban Bäckström, VD i svenskt näringsliv.

>> av liberala reformer. Först avreglerades kreditmarknaden och så småningom valutamarknaden och i slutet på 80-talet genomfördes en stor skattereform för att sänka marginalskatterna och stimulera till arbete.

– Det var ett historiskt ögonblick. Otroligt nog var det socialdemokrater som agerade motor med Kjell-Olof Feldt i den centrala rollen, sa Bäckström.

Till dessa reformer adderade sig EU-medlemskapet 95, beslutet att göra Riskbanken självständig, avreglering på produktmarknaderna och pensionsreformen.

– Det är allt detta som ligger bakom den tillväxt vi ser nu, sa Bäckström men beskrev det som ett problem att inga stora tillväxtstimulerande reformer, bortsett från sloandet av arvs- och gåvoskatten, har genomförts på 10 år nu. Istället ville den gamla socialdemokratiska regeringen pröva gamla 70-talsrecept igen med hårda utfall mot näringslivet.

NU HAR DET DOCK VÄNT igen och det som, enligt Bäckström fick det att vända var den debatt om arbetslösheten och sjukskrivningarna som blev resultatet av en rapport från av LO-utredaren Jan Edling. Den bidrog till regeringsskiftet hösten 2006, som åter satt fart på reformagendan.

– Vad Sverige nu behöver är fler och växande företag, slutade Bäckström sitt föredrag där han också uppmärksammade den förändring som det politiska systemet genomgått, från att vara opinionsdrivande till att vara opinionsavspeglande. Det gör opinionsbildningen till en viktig uppgift för Svenskt näringsliv. ●

Sverigeshejken

Efter de senaste årens seminarier om Kina och Indien var årets tema de oljerika och snabbväxande länderna kring Persiska gulfen.

– Det är en dynamisk region med enorma investeringsbehov, inledde SVIVs Örjan Berner och lämnade plats på scen för talarna med Preems ägare, den saudiske affärsmannen Sheik Mohammed Al Amoudi som special guest star.

TEXT OCH FOTO: AXEL ODELBERG

Förste talare var Hans Dahlborg, styrelseordförande i konferensens huvudsponsor Nordsea. Efter honom kom Sveriges ambassadör i Förenade arabemiraten Bruno Beijer som berättade att emiraten idag blivit ett nav för svenska företags affärer i Asien. Där finns 2400 svenskar och 200 svenska företag.

– Gulfregionen hade gått från kamel till Porsche Cayenne på en generation. För 40 år sedan fanns där mest sand och öken utan bilar vägar eller luftkonditionering. Oljan förändrade allt. Idag är det ett välfärdssamhälle med ett välstånd som fäderna inte kunde drömma om, sa Bruno Beijer.

Han berättade att emiraten diversifierar sin ekonomi i snabb takt för att inte vara beroende av oljan den dag den tar slut. De satsar på att bli både Rotterdam och Zurich i ett, såväl ett ekonomiskt centrum som ett nav för sjöfarten.

Petrodollarinvesteringarna görs inte längre som förr bara i Europa och USA utan direkt i regionen, i den arabiska världen och i andra asiatiska länder och det handlar inte längre bara om portföljplaceringar utan om att bygga produktionsanläggningar. Man köper också företag utomlands och satsar på förnybara energikällor.

Regionen är orolig men inrikespolitiskt ansåg Beijer att Emiraten är stabila och präglade av religiös tolerans och

vaksamhet mot fundamentalism. De politiska styrelseformerna håller på att reformeras i riktning mot demokrati. Målet är allmänna val inom fem år.

– Är utvecklingen hållbar? Jag tror det. Man har visat prov på ett jordnära sinne för det görbara och har hittills lyckats i det man föresatt, sa Beijer innan han lämnade plats i talarstolen åt sin kollega Jan Thesleff, ambassadör i Saudiarabien och Kuwait.

– Gulfregionen befinner sig i ett mycket dynamiskt skede. Där finns 46 procent av världens oljereserver, 70 procent av Mellanösterns reserver och 20 procent av världens oljeexport, sa Thesleff.

PRECIS SOM BEIJER underströk han att regionens ekonomiska boom ser annorlunda ut nu än den som följde på oljepriscockerna på 70-talet. Idag är infrastrukturen väl utvecklad samtidigt som arabvärldens politiska tyngdpunkt forskjutits från Egypten och Irak mot öster och söder till Saudiarabien.

Saudi intar därmed såväl en religiös ledarroll – genom att den muslimska världens heliga platser ligger där – som ett ekonomiskt och politiskt ledarskap i regionen.

– Att vara ledare för en stor del av världens muslimer kräver en balansgång mellan konservatism och pragmatism. Banden till USA fortsätter att vara mycket starka samtidigt som landet sö-

prisar svensk teknik >>

Sheik Mohammed Al Amoudi, oljebolaget Preems ägare.

ker nya allianser, sa Thesleff och rådde Sverige och svenska företag att satsa mer på förbindelserna med gulfregionen.

– Om vi inte breddar vårt kontaktnät kommer gulfländerna själva att bredda sitt kontaktnät. Saudiarabien står inför stora utmaningar och behöver stimulera den privata sektorn. Det gäller att fånga ögonblicket, sa Thesleff.

SÅ BLEV DET DAGS FÖR konferensens special guest star, Sheik Mohammed Al Amoudi. Det är mycket sällan han framträder offentligt.

Al Amoudi äger oljebolagen Preem och Svenska Petroleum, tjänstekoncernen Midroc samt ett antal fastigheter.

Bruno Beijer, Sveriges ambassadör i Förenade arabemiraten.

Jan Thesleff, svensk ambassadör i Riad, Saudiarabien.

På tidskriften Forbes lista över världens rikaste ligger han på 86 plats. Han föddes i Etiopien 1946 och emigrerade till Saudiarabien 1965.

Där skapade han sig en förmögenhet i fastigheter. Att han blev intresserad av Sverige berodde på två duktiga svenska

tekniker han mötte i Saudiarabien. Han reste till Sverige, tillbringade 1,5 månad här med att resa runt, bygga kontaktnät och engagera svenska tekniker för arbeten i Saudiarabien. Det ledde till att han startade ett litet företag i Sverige, grunden till Midrockkoncernen som idag har 2000 anställda.

NÄR OK PETROLEUM med bensenmacker och raffinaderier blev till salu i mitten av 1990-talet slog han till och köpte trots att nio av tio av hans rådgivare avrådde honom. Han delade bolaget i två, Svenska Petroleum och Preem som idag är Sveriges största oljebolag.

I höst kommer hans bolag Oljepros-

pektering AB att börja borra efter olja sydväst om Gotland tillkännagav han.

– Jag tror att 20 procent av Sveriges oljebehov skulle kunna täckas med inhemsk produktion. Det sker i Polen och Lettland så varför inte i Sverige, undrade Al Amoudi.

Hans förtroende för Sverige och det svenska systemet är stort.

– Det har varit idealiskt för mig och jag har försökt övertyga andra om att investera här också.

HAN TYCKER ATT DEN tekniska nivån i svenska företag är mycket hög men är mindre imponerad av marknadsföringsförmågan.

– Den svenska industrin måste förändra sättet att sälja in sina produkter. Det finns ett arabiskt ordspråk som säger att om du ska gifta bort din dotter måste du själv fixa makeupen. Marknadsföringen är viktig men gör den inte på svenskt vis. Svenska produkter är bäst men presentationen måste ändras, sa Al Amoudi.

– Det finns gott om möjligheter för svenska bolag att delta i utbyggnaden av den saudiska ekonomin. Jag uppmanar svenska bolag att inte missa det här tillfället. ●

>> Optimisten och pessimisten i råoljans tid

Det lät lite som ett inslag ur den gamla radioserien Optimisten och pessimisten när man hörde professorerna Kjell Aleklett och Marian Radetzky puckla på varandra om den framtida tillgången på olja.

● ● ● Aleklets budskap är att vi befinner oss nära den stund då världsproduktionen av råolja kommer att sjunka därför att reserverna är på väg att tömmas. Han värjde sig dock mot etiketten pessimist.

– Jag är inte pessimist, jag är realist, fastslog han innan han satte skräck i publiken med dystra kurvor och statistik över stagnerande produktion och sinande oljekällor.

Nya fyndigheter är inte tillräckliga och produktionskapaciteten i flera gamla storkällor minskar. Han nämnde ett stort mexikanskt fält där produktionen sjunkit drastiskt på mindre än ett år.

– Det kommer aldrig att produceras mer olja än nu och från 2011 kommer produktionen att sjunka, profeterade Aleklett.

Ekonomiprofessorn Marian Radetzky bjöd på ett ljusare budskap.

– Människan tycks ha ett behov av domedagsprofeter. Det är det Aleklets popularitet bygger på, började han och påminde om att 1944 uppskattades världens samlade oljereserver till 50 miljarder fat. Sedan togs det ut 600 miljarder fat och sedan ytterligare 1000 miljarder fat.

– Att fält som upptäckts idag är mindre än de som upptäcktes på 60-talet är därför inte så bekymmersamt som det kan låta.

Det höga oljepriset och att produktionen inte ökar beror enligt Radetzky

Marian Radetzky (överst) tror oljan räcker. Kjell Aleklett tror produktionen sjunker efter 2011.

på politik. De stora producentländerna i Mellanöstern ingår i en kartell med prisreglerande produktionsbegränsning på programmet. Därför har Mellanösterns relativa betydelse som oljeproducent i världen minskat.

Även i Mexiko handlar det om politik enligt Radetzky. Det mexikanska oljebolaget Pemex är statligt ägt och vinster som bolaget skulle behöva återinvestera i verksamheten för att bibehålla produktionskapaciteten plundrar staten bolaget på.

– Förhållandet är detsamma i Iran och Indonesien.

Ett annat produktionsbegränsande problem med politiska förtecken, är den instabila politiska situationen i Mellanöstern. Den hindrar exporten från länder som Irak och Iran.

Består det nuvarande höga oljepriset förväntar sig Radetzky minskande efterfrågan när oljan ersätts med andra energikällor.

– Det stärker mitt argument att oljeresurserna är helt tillräckliga för den konsumtion som kvarstår, konkluderade han. ●

Rausing

Tetrapaks marknadsandel ligger fortfarande över 80 procent. Men nu tänker Hans Rausing, som ledde Tetrapak till framgångarna, utmana sitt gamla företag med en ny typ av mjölkförpackning. Det berättade han då han tog emot SVIVs pris som Årets svensk i världen.

● ● ● – Jag är stolt och tacksam att jag blivit vald till Årets svensk i världen. Det värmer. Kyligare var det i Sverige i mitten på 1970-talet då företagare av maktens politiker ansågs som parasiter, vars tillgångar man kunde och borde konfiskera, sa Rausing i sitt tacktal, men konstaterade att allt förändrats till det bättre sedan dess.

– Med dagens förutsättningar hade vår familj och Tetra Pak aldrig behövt flytta ut från Sverige. Talet formade sig inledningsvis till en historieskrivning över hans liv och bakgrund som entreprenör och vd för Tetrapak, innan det landade i nutid. Sedan han sålde sin andel i Tetra har han satsat på att utveckla en ny förpackningstyp för mejeriprodukter som han kallar mer ekonomisk, konsumentvänligare och mindre miljöbelastande än den gamla Tetran.

– Under slutet av min tid på Tetra såg jag runt hörnet en utveckling som jag tyckte att företaget skulle satsa på. Det var viktigt att möta konkurrensen från plast. I slutet på 1990-talet drev Rausing därför ett utvecklingsprojekt inom Tetra med ett material som bestod av plast uppblandad med krita, som gör plasten styvare. Det betyder att det behövs mindre plast till varje förpackning.

– En ren materialbesparing således, sa han. Men när jag lämnade Tetra kastades detta projekt ut. Eftersom jag såg stor potential i kritan kunde jag inte låta bli att göra ett försök, sa han och höll upp en förpackning för publiken.

– Så här ser den ut. Den kallas Eco-lean, sa han och bevisade att han inte bara är en framstående företagsledare och entreprenör utan också försäljare med välsmort munläder.

utmanar Tetrapak

– Ecolean är drygt 40 procent lättare än en kartongförpackning och drygt 60 procent lättare än en blåst plastflaska. Ekonomiskt är besparingen ännu större. Vi sparar råvara, och med mindre mängd råvara blir det minskade utsläpp och mindre transporter, framhöll han med uttalad känsla för vad som just nu engagerar medierna. Från miljö övergick han till att prisa Ecoleans rent praktiska egenskaper med en dörrknackares vältalighet.

– Förpackningen är lätt att tömma. Nästan tio procent yoghurt blir kvar på innerväggarna i en enliters takåsförpackning. Ur Ecolean kan du pressa ut hela innehållet. Dessutom kostar en deciliter yoghurt dubbelt så mycket som Ecoleanförpackningen, så egentligen kan man säga att den har ett negativt pris. Den sparar mer än den kostar.

Rausing framhåller också att Ecolean

SVIVs styrelseordförande Ulf Dinkelspiel, kronprinsessan Victoria och årets svensk i världen, Hans Rausing.

är utmärkt för värmeåtervinning i fjärrvärmeanläggningar. Kalken i materialet neutraliserar syror vid förbränningen.

Utvecklingsarbetet har skett i Helsing-

borg. Idag används förpackningen främst i Östeuropa, Ryssland och Kina. Nu under hösten 2007 räknar Hans Rausing med en bredare lansering i Sverige. ●

www.NORTHERNER.com
HANDLA SVENSKT

ICA MENY

Svensk mat

**KOSTA
BODA**
SWEDEN 1716

Orrefors

Svensk inredning

SNUS EXPRESS
Slut på snus?
Få leverans inom
24 timmar!

Svensk Bonde blev

Han finns med i Dan Browns megabästsäljare Da Vinci-koden. På hans stamtavla förenar sig Sveriges och Skottlands äldsta adelsläkter. Han föddes svensk, blev britt och kan sluta som skotsk medborgare. Han är nämligen rätt övertygad om att Skottland, där han är slottsherre och mantalsskriven, kommer att bryta med unionen. En gång jobbade han på Landstingens inköpscentral.

TEXT OCH FOTO: AXEL ODELBORG

Över den höga vapenkrönta gallergrinden står det *Perisim nisi per isim*; en latinsk ordlek med flerbottnad betydelse: Jag skulle ha gått under om jag inte gått igenom.

Ett knapptryck på högra stolpen får grindhalvorna att gnissla isär. Nedåt den yvigt grankantade uppfarten skymtar en murgrönebevuxen fasad. Jag parkerar på gårdsplanen. Strax öppnas herresätets rödbruna och i slottsammanhang utomordentligt anspråkslösa entréport nere till vänster i fasaden.

En gänglig man i grön lammull och manchester kommer ut. Det tunna håret är grått och näsan en aristokrats. Han sträcker ut en välkomnande hand. Jöns Bonde.

På telefon hade han svarat St Clair. Det är så han kallar sig i Skottland. Baron St Clair Knut Harald Jöns Bonde av Charleton, lyder hela den pampiga etiketten på denne 61-årige tidigare tjänsteman i Landstingens inköpscentral, LIC i Stockholm. Nu är han slottsherre på Charleton House.

Det har han varit sedan mitten av 1980-talet då familjeplikt och traditioner bjöd honom att lämna posten som chef för optikerkedjan Synpunkten, som han dessförinnan varit med om att köpa upp för LICs räkning. Han bjuder mig att stiga på.

VI PASSERAR FÖRBI EN BYST AV Voltaire med halmhatt på skallen, genom en lång pampig riddarsal, fylld med föremål och symboler tyngda av familjetraditioner, viker in till vänster i ett serveringsrum där Jöns Bonde förser mig med ett glas whisky, innan vi fortsätter genom en lönn-dörr till slottets stora ljusa bibliotek.

Bortom de stora spröjsade glasytorna sänker sig fält och ängar flackt ned mot

Perisim nisi per isim står det över grinden till Jöns Bondes Charleton House – en vits på latin som betyder jag skulle ha gått under om jag inte gått igenom.

skotsk slottsherre >>

Firth of Forth några kilometer i söder. Jag slår mig ned i en laxrosa soffa framför öppna spisen.

– Det var ett musbo i soffan när vi tog över. Allt var otroligt nedgånget, säger Jöns Bonde.

Slottet är från 1740. Det har byggts ut allteftersom; senast 1905 då den stora riddarsalen tillkom. Då liksom när slottet uruppfördes hette byggherren St Clair. Det är en ätt som kan spåras mer än ett årtusende tillbaka. Den börjar i norsk vikingatid och löper via Normandie till Skottland där en anfader etablerade sig 1066, samma år som slaget vid Hastings.

– Han var gift med Vilhelm Erövrarens syster och belönades då han hjälpte kungen av Skottland att gifta sig med en saxisk prinsessa.

Att det nu är slakten Bonde som styr på Charleton beror på att Jöns Bondes farmor hette St Clair. Hon blev ensam arvtagerska eftersom hennes bror dog i slaget vid Ypres under Första världskriget. Att St Clair kan räkna så gamla anor och att Jöns Bonde också använder namnet St Clair beror på att i Skottland lever ätter vidare på kvinnolinjen om det inte finns någon manlig arvtagare.

FARFAR KNUT BONDE VAR diplomat. Charleton blev hans sommarresidens. Han ägde även slottet Gimmersta i Sörmland. På 1950-talet tog hans son Carl Knutson över Charleton. Han drev det som ett jordbruk. Det gick allt sämre. Till slut sålde han både kor och maskiner och förklarade för sonen Jöns att nu var det dags att ta över.

– Det kom som en överraskning. Jag trodde förstas att jag någon dag skulle ta över men jag visste inte när. Plötsligt en dag sa han: Nu står Charleton tomt. Nu måste du komma och gör du inte det så rasar slottet.

Då sa Jöns Bonde upp sig, sålde sin andel i ett delägt företag och flyttade 1983 med barn och fru Kristina till Skottland. Hon var sjukhusläkare i Sverige men fick inte arbeta i sitt yrke i Storbritannien förrän Sverige gick med i EU tolv år senare.

– Jag hade en del pengar som jag kunde använda till att restaurera slottet. Det höll vi på med ganska intensivt i fem sex år; la nytt, fixade sovrummen, skaf-

Det är inte svårt att spåra släktskapet mellan Jöns Bonde och hans förfäder från 1600-talet.

fade nya mattor. Sedan var vi tvungna att fatta beslut om framtiden.

HAN BESLÖT ATT ÄTER SATSA på jordbruk, studerade ett år i Edinburgh för att lära sig, köpte tillbaka en del av traktorerna och skördetröskorna som pappa hade sålt, men insåg snart att han måste hitta alternativa inkomstkällor. Det blev golf, jakt och festbanketter.

Det började med att han ordnade middagar på slottet i samarbete med konferensarrangerande hotell i trakten. Sedan blev det också golfare som kommer och bor i slottets femton gästrum under några dagar då de far runt och spelar på traktens banor. Charleton ligger bara en dryg mil söderut från klassiska St Andrews.

– Det är nästan bara svenskar. Vi har fyra fem såna grupper per år. Det blir inte en börda. Vi har roligt och då har gästerna kul.

Även jaktgästerna är svenskar. Jöns Bonde föder upp 3000 fasaner varje år på ägorna, har en heltidsanställd jägare och ordnar tre till fyra jakthelger per år med stor avslutande smokingsmiddag.

– Min farmorsfar var mycket road av fasanjakt och alla skogarna här är planterade av honom enbart med tanke på jakten.

Det jagas inte bara fasan på Charleton. Där finns även änder, morkulla och beckasin.

– Kungen sköt en beckasin här. Det är

inte tillåtet i Sverige, säger Jöns Bonde nöjt.

Numera behöver Charletons golfgäster inte röra sig särskilt långt för att få en bana att spela på. I mitten av 1990-talet beslöt Jöns Bonde att bygga två egna banor; en 18-håls, en 9-håls samt en driving range och ett klubbhus. Det är falurött med vita knutar. Anläggningen har precis firat 10-årsjubileum.

TILL INVIGNINGEN VILLE HAN ha en kändis som kunde öppningsspela för maximal publicitet. Eftersom han tillhörde samma golfklubb som Sean Connery tänkte han att han skulle fråga honom om han kunde ställa upp. Vid en tävling där båda deltog, gick han fram och presenterade sig.

– We haven't met before, but my name is Bond, Baron Bond!.

Skämtet gick inte hem. Sean Connery stirrade på honom som om han inte var riktigt klok. Efter en stunds tystnad kom frågan: Vad vill ni?

Jöns Bonde förklarade och Connery bad om en skriftlig förfrågan. Han skrev snabbt en lapp där han även bjöd in skotten på middag. Dagen därpå, när Jöns Bonde satt i badet ringde Connery, tackade ja till middagen och lovade ställa upp. Men så en dag strax innan öppningen ringde han från Florida och sa att han inte kunde.

Med bara en vecka kvar stod Jöns Bonde utan invigningskändis. Då uppenbarade sig plötsligt en räddande ängel

i form av expresident George Bush, som just hade utnämnts till hedersmedlem i Connerys och Bondes golfklubb. Bush lät sig övertalas och ställde upp på en arrangerad bild som hamnade på förstasidan i varenda skotsk tidning.

IDAG ÄR CHARLETON EN väletablerad golfinstitution med såväl briter som svenskar på medlemslistan, bland dem kändisar som Lasse Berghagen, Magnus Härenstam och golfreportern Göran Zachrisson. Att bli medlem kostar 950 kronor per år. Då får man spela så mycket man vill på Charletons banor och för greenfee i resten av världen.

För att driva verksamheten sysselsätter Jöns Bonde, förutom jägare, också en sekreterare, två hushållerskor, fem greenkeepers och fyra klubbhusanställda. Själv delar han sin tid mellan Skottland och Sverige där han har våning på Östermalm och hus i skärgården.

– Med fax, dator och skype jobbar jag nästan lika effektivt från Stockholm som när jag är här. Charleton Golf Club svarar för största delen av godsets intäkter, ett faktum som inte enbart varit en fördel under senare år.

– Golf verkar inte lika poppis just nu. De senaste tre åren har varit småtuffa, men vi har fördelen av att själva äga

Utsikten från Charleton är magnifik ned mot Firth och Forth.

George Bush den äldre, längst till höger, spelar glädje då Jöns Bonde sänker sin putt.

< *I Charletons entré välkomnar Voltaire med halmhatt på skallen.*

mark och infrastruktur.

Jöns Bonde verkar, efter snart ett kvartssekel som slottsherre, närma sig samma punkt som hans pappa i början av 80-talet. Även om Charleton House nu, i motsats till då, är i renoverat och gott skick och näringarna genererar intäkter tycks uppgiften börja tynga en aning.

– Var man tittar finns det ett hål där man kan stoppa ned pengarna. Hoppas min son snart kan ta över, säger baron Bonde som kommer att bli lord St Clair den dag hans pappa dör.

Till det St Clairska arvet hör, förutom slottet och lordtiteln, som släkten en

I den rosa soffan i slottsbiblioteket fanns ett musbo då Jöns Bonde flyttade in.

gång hade och som Jöns Bonde lagt ned mycket tid på att återerövra, också Rosslyn Chapel, strax söder om Edinburgh. Rosslyn Chapel är ett namn som får varje minnesgod läsare av megasuccen Da Vincikoden att reagera igenkännande.

Dit för hjälteparet Robert och Sophie för att söka den heliga graalen, nattvardskalken, men fann istället Sophies bror och farmor. Hon var föreståndare i den stiftelse som förvaltar och underhåller kapellet och det är den roll som Jöns Bonde har. Därför kan man säga att han är med i Da Vinci-koden... fast som farmor. ■

Allt du behöver göra vid nästa flytt...

Alfa Quality Moving AB är din specialist när det gäller kompletta internationella flyttar.

Vi är en flyttfirma med fokus på högsta kvalitet och är bland de 10 största internationella flyttföretagen i Europa. Genom vårt globala nätverk av flyttfirmor kan vi ge dig service i alla delar av världen. Vi har helhetslösningen för dig när du skall flytta.

Vill du ha en trygg flytt med gedigen kompetens, så lämna allt till oss!

Vi är vad vi heter, Alfa Quality Moving!

JÖNKÖPING
+46 36-31 26 60

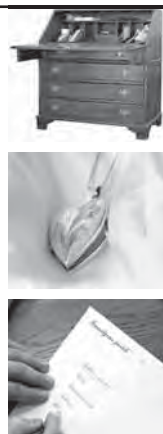
STOCKHOLM
+ 46 8 534 711 30

GÖTEBORG
+46 31-80 75 80

MALMÖ
+ 46 40 394350

Kontor även i NORGE, DANMARK, FINLAND

www.alfamoving.com

Testamenten kan komma bort – inte hos oss!

Ibland försvinner, förstörs eller glöms testamenten bort. De städas undan, slängs av någon som inte gynnas eller blir kvar i en byrålåda.

Vi förvarar ditt testamente så du är säker på att det kommer fram!

Vi ansvarar för att det förvarade testamentet utlämnas till testamentsexekutor eller till dödsboet inom trettio dagar efter dödsfallet. *

Du betalar bara 600 kr i en engångsavgift.

** Gäller dig som är folkbokförd i Sverige.*

Tryggare kan det inte bli!

Läs mer på www.familjensjurist.se

Familjens jurist
www.familjensjurist.se

Om fotbolls- tränarepresens och offentligsektor-då

Den simplaste amatörförfattare vet att för att höja pulsen i en viss passage i den berättelse man knäpar ihop vid köksbordet kan man välja greppet att gå över till presens: Först gick hjälten på gatan och rökte och tänkte och kände och undrade – sedan hör han och ser något och skriker och blöder och ramlar och flämtar ...

Detta litterära tempotrick, kallat historiskt presens, har nu börjat läcka över till talspråk och utvecklingen leds av en i dessa sammanhang ovanlig grupp, nämligen idrottsfolket. Någon gång förra året började jag lägga märke till att de svettiga intervjuvärdarna i radio och tv alldeles efter en match eller i en pausvila bytt verbform.

Standardfrågan av typen ”vad tänkte du när du kom fri på högerkanten?” besvaras inte längre i samma tempus dvs. ”jag dribblade bort han, så rusade jag på mål och satte den rätt i krysset innan han hunnit fattat vad som hände...” (jag bortser här från dubbelt supinum och den andra grammatikblundern). Nej, nu talar sportens män och kvinnor i presens om det förflutna:

”Ja, alltså, jag får en kalaspass av Hanna som jag tar ner och stöter framåt. Sen snurrar jag upp backen och drar på ett skruvat skott ...”

Man undrar om de gör så hemma också?

”Älskling, sov du gott inatt?”

”Mjaa, jag ligger och vrider mig. Jag går upp och tar ett glas vatten. Så går jag på toa. Jag löser en Suduko. Jag går och lägger mig igen. Då är klockan 02.30 ”

Talar de så? Kanske – om det finns en tv- eller radio-mikrofon i närheten. För jag misstänker att förkärleken

för presens kommer från matchreferaten i tv där det talas presens inte bara i direktsändningar (vem kan klaga på det?) utan också i speakertexter till efterhandsreferat.

Där är det mer naturligt eftersom tv-bilderna ger illusionen av att det händer nu, *as we speak*. Men det låter märkligt när spelare står där efter matchen och talar om det som hände som om det händer just nu. Särskilt som frågan de fått är ställd i imperfekt.

*

Presensfebern har under året nått full galopp och är bland annat uppmärksammas i det första numret av den nya Språktidningen. Insändarskribenten Per-Arne Melkerud undrar om fotbollsspelarnas sätt att tala ”möjligen är annalistiskt presens”. Hmm, verkar det inte som om frågeställaren är ute efter att fjädra sig med fackuttryck här ...

Näväl, Birgitta Lindgren på Språkrådet (före detta Svenska språknämnden) svarar att det är det inte, för annalistiskt presens refererar till sådant som står i annaler till exempel ”Strindberg skriver i Hemsöborna ...”.

Det fotbollsspelarna försöker sig på är historiskt presens och ”det har blivit ett maner som somliga kallar fotbollstränarpresens”. Jag gör en honnör för dessa ”somliga”. Fotbollstränarpresens är ett träffsäkert begrepp. Det låter som en kusin till offentligsektor-då:et, den som tar sig uttryck som ”med såna nedskärningar, då, så blir verksamheten lidande, då, och man tappar liksom sugen, då.” Men det är en annan historia.

Lars Ryding arbetar som utrikeskorrespondent på Svenska Dagbladet.

Grennaskolan

Grennaskolan är Sveriges yngsta och minsta internationalskola; ett internationellt lärosäte med både lärare och elever från såväl den närmsta idylliska omgivningen som andra sidan jordklotet. En internationell skola med nära hem, som skolans slogan lyder.

AV AMELIE E CARDELL
FOTO: AXEL ODELBERG

Lyckost, tänker man. Lyckostar Natascha, Madelene och deras klasskompisar som är 4,7 elever per anställd. Lyckost Fredrik och hans lärarkolleger som undervisar små klasser i en internationell miljö i knotttrigt vackra omgivningar. På ena sidan den långsmala sjön Vättern och på andra sidan ett skogklätt berg. Däremellan kullerstengator, dinglande fruktträd och karamellfärgade trähus från 1700-talet. Det handlar om Grennaskolan.

Ett av Sveriges tre riksinternat. Yngst och minst. Startade 1963 och har plats för 350 elever. Den startades i Kursverkshuset i regi. Numera drivs Grennaskolan av ett kommunägt aktiebolag och kan därmed sägas vara något så paradoxalt som en kommunal friskola.

Skolan erbjuder internationella eller nationella gymnasieprogram med undervisning på engelska eller svenska. Här undervisas också på grundskolans högstadium. Skolan ligger mitt i Gränna, knappt 4 mil norr om Jönköping.

En internationell skola, nära hem! Så lyder skolans slogan. Hälften av eleverna är så kallade externater från närområdet. Bland internaterna är andelen utlandsvenskar och så kallade hemmasvenskar ungefär lika stor. Elva procent av eleverna har ingen svensk anknytning alls. Det medför spännande möten mellan människor från hela Sverige och världen, varje dag. Och nära hem har ju alla,

vare sig man bor med sina föräldrar i Gränna, grannkommunen eller på något av skolans elevhem.

NATASCHA AUER HAR sin pappa i Tyskland och sin mamma i Göteborg. Madelene Tornerhjelm kommer från Karlskrona. Bägge två går IB-programmet, sista året på gymnasiet. Liksom alla andra internationella elever har de eget rum, för studier i lugn och ro. På väg till matsalen, där skolans kock lagar maten, sammanfattar de fördelarna med att studera i Gränna.

– En otrolig sammansvetsad gemenskap, vänner för livet. Mysigt! Och en väldigt bra utbildning med engagerade lärare.

En av dem heter Fredrik Svensson. Han tycker det är spännande att få arbeta

– interna

Grennaskolans marknadschef Caisa Björndal visar skolområdet för SVIVs reporter Amelie Cardell.

Skolan

tidyll mellan berg och sjö

Madelene Tornerhjelm hjälper Natascha Auer med skolslipsen.

Grennaskolans VD Mats Almlöw.

Roger Juhlin undervisar en klass i psykologi.

med ungdomar från alla världsdelar.

– Klasserna är små med mellan 7-20 elever. Det är lugnt, långt ifrån storstan och enastående vackert.

Greg Kewley från Australien är en av flera lärare med engelska som modersmål.

– Vi lär verkligen känna eleverna eftersom vi också deltar i deras fritid. Det blir en familjär stämning, en stark lagkänsla.

I lärarkåren ryms vitt skilda kompetenser som är till stor nytta för fritidsverksamheten. Här finns före detta golfproffs, landslagsroddare och femkampare, för att nämna några exempel. *Aktiv fritid* är en av huvudrubrikerna i skolans informationsfolder.

– Ta med dig ditt eget intresse (tex hästen) eller utveckla någon ny talang. Kanske golf, rodd, fäktning eller en lag-sport, förklarar Caisa Björndal som är skolans marknadschef. Här finns också möjligheter att syssla med målning, musik, dans och teater.

UNDER TERMINERNA HAR Grennaskolan flera idrottsutbyten med såväl Lundsberg och Sigtuna som Stockholmskolorna Viktor Rydberg och Enskilda Gymnasiet.

Att leva mitt i ett samhälle ger en bra inblick i det vanliga vardagslivet. Det gäller att visa respekt mot sina grannar. Att samtidigt ta mycket eget ansvar, ståda rummet och lära sig hur man tvättar sina kläder är också nyttigt, framhåller Caisa Björndal.

– Alternativet är att gå med rosa

strumpor resten av året...

Och behöver man fråga någon om råd så finns det alltid en vuxen till hands, dygnet runt. På varje elevhem bor en husmor och en husfar som arbetar 2- eller 3-dagarspass. Bland annat behjälpliga vid *läxis* som pågår i en och en halv timma mellan middag och kvällsmat.

Läxhjälp kan också fås av lärarna efter dagens sista lektion. Innetid är kl 22 på vardagar och 24 på helger. Hemresor är i princip tillåtna närsomhelst efter begäran om lov.

För den som inte följer skolans regler hotar olika bestraffningstyper. Allt från att vara frukosthjälp, till utgångsförbud och i värsta fall relegering. Kamratuppföstran existerar inte. Inte heller nollning eller liknande så kallade "inträdesprov".

SKOLANS NYTILLTRÄDDA VD Mats Almlöw kommer närmast från jobbet som rektor på ett Jönköpingsgymnasium. Dessförinnan har han bott ett par år i Mellanöstern och haft sina egna barn i internationella skolor.

– Jag vill utveckla Grennaskolan, genom att bevara det som är unikt och som ingen annan kan kopiera. Miljön, vännen för livet, kvalitén i utbildningen, närheten till kamrater och personal i den lilla skolan, men under mottot att göra en bra skola ännu bättre, säger han.

I hans rum finns en webbkamera som filmar torget varje dag kring lunch. In-

Greg Kewley, Madelene Tornerhielm, Caisa Björndal, Natascha Auer och Fredrik Svensson framför Per Brahe, Grännas skapare.

tresserade föräldrar kan med andra ord alltid ta reda på om det regnar eller solen skiner på deras barn. Övrig information får de i regelbundna lärarutlåtanden eller via mejl eller telefon för den som vill ha tätare kontakt. ■

SVERIGES LEDANDE INTERNATSKOLA

Gymnasie- och grundskoleutbildning åk 7-9. Undervisning på svenska och engelska.

IB-program sedan 25 år med mycket goda resultat.

SIGTUNASKOLAN HUMANISTISKA LÄROVERKET

Telefon: +46-8-592 571 00

www.sshl.se

Bolognaprocess förenklar skolbyte

Det kunde vara hur knöligt som helst att byta lärosäte och studieort; olika system överallt. Nu har det blivit enklare, såväl inom landet som inom Europa. Det är frukten av den så kallade Bolognaprocessen som startade 1999 och som ska vara slutförd 2010.

AV AMELIE E CARDELL

● ● ● Bolognaprocessen syftar till ett ökat europeiskt samarbete inom högre utbildning och har tre övergripande mål: att främja rörlighet och underlätta anställning, samt att göra Europa attraktivt att studera i.

Målsättningen är att länderna får jämförbara examina, tre utbildningsnivåer och ett gemensamt poängsystem. I Sverige genomfördes en stor del av övergången till en ny högskoleorganisation den 1 juli i år. Numera delas all högskoleutbildning in i grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. På grundnivån finns utbildningar som leder till tvåårig högskoleexamen eller treårig kandidatexamen. På den avancerade nivån finns en ettårig magisterexamen eller en tvåårig masterexamen. Ett läsår med heltidsstudier, som tidigare räknades till 40 högskolepoäng ger idag 60 poäng.

Därtill skrivs alla kursplaner om med tydligare målbeskrivningar. Här framgår vilka kunskaper och färdigheter som studenten förväntas ha efter genomförd utbildning. Detta så kallade "Diploma Supplement" gör att studenten själv slipper försöka bevisa vad han eller hon har läst.

– Mycket smidigare för dig som vill flytta runt, säger Elin Rosenberg, ordförande för Sveriges Förenade Studentkårer, SFS. En uppenbar fördel för de utexaminerade studenterna är att arbetsmarknaden i praktiken blir större när universitetstitlar och poäng blir gångbara i hela Europa. Betygssystemen kan fortsatt vara olika från land till land. På vissa håll förekommer relativa betyg medan bland annat Sverige använder sig

av målrelaterade betyg. Några universitet har bokstavsbedyg och andra har 20-gradiga betygsskalor, och så vidare. Nytt med Bolognaprocessen är att det är upp till varje lärosäte att räkna ut vilka betyg du har med dig i bagaget.

Sedan tidigare finns ECTS, ett system för överföring av studiemeriter som utvecklades inom Erasmusprogrammet (se separat artikel). Allt fler lärosäten, även i Sverige, har nu frivilligt börjat använda denna översättningsnyckel som sitt betygssystem. ECTS-betyg består av en sjugradig betygsskala där A är högsta betyg och F och Fx är underkända betyg. Studenter på såväl utbildningsprogram som fristående kurser har rätt att ta ut en

examen enligt det nuvarande regelsystemet fram till halvårsskiftet 2015.

– Är du i slutet av din utbildning är det lika bra att stanna i det gamla, rekommenderar Elin Rosenberg. Det tar ju sin tid innan det nya har satt sig, innan arbetsgivarna har lärt sig vad nya titlar betyder, och så vidare.

– Är du däremot i början av din utbildning kan det vara klokt att följa den nya studieordningen. När du väl blir klar har du en examen som är mer internationellt gångbar, tillägger hon.

Förutom att någon examen byter namn, så innebär den förändrade studieordningen att vissa examen får förlängd utbildningstid. Det tillkommer några yrkesexamen medan andra försvinner. Tillträdeskraven till utbildning på de tre nya nivåerna har också förtydligats.

2010 ska de länder som medverkar i Bolognaprocessen ha uppnått målet att skapa en gemensam struktur för högre utbildning. Snär som återstår att forcera är visumkrångel och studieekonomi. Vid de senaste mötena har Sverige lyft frågan om enhetliga regler för rätten att ta med sig studiemedel vid studier i Europa.

– Det ska ju inte bara vara en studieelit förunnat att flytta runt och skaffa internationella kontakter och erfarenheter, säger Elin Rosenberg. ●

Svenska Skolan i London

Vi har entusiastiska, engagerade lärare
och små undervisningsgrupper

Vår skola består av Förskola för åldrarna 3 - 5 år.
Grundskola och Gymnasieskola med Nv och SP-programmen
samt möjlighet till IB-examen i samarbete med
Richmond upon Thames College.
Vi är kvalitetscertifierade enligt Qualis.

Ring och besök vår skola
Rektor +44 (0) 20 8741 1751 jdackenberg@swedishschool.org.uk
Bitr. rektor +44 (0) 20 8892 1492 ledin@swedishschool.org.uk
Eller besök vår hemsida: www.swedishschool.org.uk

Välkommen!

Inga statsbidrag till förskolor

Svenska Utlandsskolors Förening, SUF, vill att statsbidrag ska utgå även till svenska förskolebarn utomlands. Generösare behörighetsregler är ett annat önskemål, gärna enligt norsk modell, där statsbidraget är högre och det räcker att vara norsk medborgare för att vara behörig.

AV AMELIE E CARDELL

●●● Men regeringen har inga ändringar i planerna. I ett internationellt perspektiv är reglerna redan generösa, framhåller Fredric Skälstad, politiskt sakkunnig på Utbildningsdepartementet.

– Ett syfte med den svenska utlandsskolan är att barnen enkelt ska kunna hänga med i skolarbetet när dom kommer tillbaka till Sverige igen. Den aspekten gäller ju inte förskolebarnen.

Enligt ordförande i SUF, Margareta Herstad Holmqvist är förskolebarnen den grupp som ökar mest bland svenska barn utomlands. Det är en följd av att många skaffar barn senare i livet nu än förr. Om det också fanns barnomsorg på utlandsorten skulle det underlätta för många familjer som flyttar ut, argumenterar SUF.

FÖR ATT DEN SVENSKA SKOLAN UTOMLANDS ska bli socialt attraktiv är det viktigt att elevunderlaget blir tillräckligt stort. SUF anser därför att statsbidrag också borde utgå då föräldrar med svenskt medborgarskap arbetar i ett utländskt företag.

– Från ett nationellt perspektiv bör man fundera på vad svenska barn som växer upp utomlands bidrar med i globalt tänkande och språkkunskaper. Det är nämligen väldigt vanligt att de som gått i svenska utlandsskolan senare i livet väljer att arbeta för svenska företag utomlands, säger Margareta Herstad Holmqvist.

För barn som flyttar hem till Sverige väntar desto fler nyheter. De har arbetats fram som ett resultat av många och täta larm om försämrade svenska studieresultat i internationell jämförelse, om rekordmånga obehöriga lärare och om att färre studenter än någonsin väljer lärarutbildning i första hand.

Regeringens facit heter lärarlyftet – en mer professionell lärarkår med högre status ska vända trenden. Under de närmaste fyra åren satsas 3,5 miljarder kronor på högre lärarkompetens.

Obehöriga lärare ska få kompletterande utbildning, annars inget jobb. Ett förslag är att införa en lärarlegitimation.

Specialläraryrket ska återinföras. Syftet är att så tidigt som möjligt fånga upp de elever som inte klarar grundläggande krav. Lärarna får tydligare befogenheter, till exempel rätt att beslagta störande mobiltelefoner.

NÄSTA ÅR INRÄTTAS EN NY NATIONELL skolinspektion som ska se till att skolorna sköter sin verksamhet, att betygssättning blir likvärdig mellan olika skolor och så vidare. Redan i vår blir det tillåtet för skolorna att ge skriftliga, betygslänkande omdömen om eleverna. Omkring år 2010 kommer eleverna att få betyg redan i sjätte klass.

Den pågående lärarutredningen lägger förslag om en ny lärarutbildning nästa höst. I ett senare skede kan det bli fråga om en ny tydligare läroplan. Nationella prov införs i svenska och matte i tredje klass, troligtvis från 2009. Även i nian planeras det för fler nationella prov.

Bättre ordning i skolan, tidigare kunskapskontroller och fler välutbildade lärare står också på agendan. Kan man hoppas att Sverige snart klättrar uppåt igen i de internationella kunskapsmätningarna?

– Vi kommer att ha låga resultat, till och med sjunkande, innan regeringens stora reformer börjar ge resultat. Satsar vi på nationella prov i årskurs tre och extra resurser på lägstadiet kan var och en räkna ut hur länge det dröjer innan det syns på niornas betyg, säger Fredric Skälstad. ●

International School of Helsingborg

V. Allén 7, 254 51 Helsingborg, SWEDEN

The school's curriculum, which follows the International Baccalaureate guidelines, is taught in English at all levels.

We have:

Primary Years Programme:

Preschool (ages 3-4), Kindergarten (ages 5-6), Grade 1-5

Middle Years Programme:

Grade 6-10 (grade 10 equivalent to Pre-IB/Pre-DP)

Diploma Programme:

Grade 11-12

No fees!

For further information, please contact the school, +46-42-105705 or ish@helsingborg.se

Websites: www.is-hbg.se or www.helsingborg.se/internationalschool

Svenska studenter underutnyttjar Erasmus

Det enklaste och billigaste sättet att studera i ett annat land är att delta i ett utbytesprogram. Erasmus är det största av EU:s utbytesprogram inom högre utbildning. Universitet och högskolor i 31 europeiska länder står öppna för dig som är student eller lärare.

AV AMELIE E CARDELL

●●● Inom nya Erasmus, som startat 2007, ingår även möjligheten att få stipendium för praktik utomlands. Stipendiet ska i princip täcka merkostnader i samband med utlandsvistelsen. Ändå är det förhållandevis få svenskar som deltar i Erasmus – just nu endast 2 500 av Sveriges cirka 400 000 studenter.

En färsk EU-rapport placerar Sverige långt ner på listan. Finland har till exempel en dubbelt så stor andel Erasmus-studenter.

– Många lärare och studenter tycks inte känna till villkoren för att delta i Erasmus, säger Ulf Melin, generaldirektör för Internationella programkontoret som administrerar Erasmus-programmet i Sverige.

Enligt en uttaland EU-målsättning ska tre miljoner studenter ha deltagit i Erasmusprogrammet år 2012. Proportionellt sett skulle det för Sveriges del innebära cirka 6000 Erasmus-studenter om året.

– Regeringen måste omgående ställa preciserade krav på lärosätena. Universitet och högskolor med många studenter i utlandsstudier bör få extra resurser medan de som inte

uppnår målet bör straffas med minskade resurser, föreslår Ulf Melin.

Enligt Internationella programkontoret åker omkring 26 000 svenska studenter årligen utomlands för att studera. Av dessa deltar cirka 10 000 i ett programutbyte (däribland Erasmus). Övriga åker på egen hand.

– De europeiska länderna är våra viktigaste samarbets- och handelspartner i världen och genom att studera en tid i Europa kan man få ovärderliga kontakter, framhåller Ulf Melin. För den som vill skaffa kontakter i mer exotiska länder så finns även den möjligheten genom avtal mellan olika lärosäten.

I Sverige har vi för närvarande 7000 Erasmusstudenter från andra länder. Att många kurser ges på engelska är en förklaring till det ständigt ökande intresset för att få läsa vid ett svenskt lärosäte. ●

**I härlig miljö
i centrala Berlin
erbjuder
Svenska Skolan**

- svensk läroplan med individuellt anpassad tyskundervisning och förstärkt engelska.
- åldersintegrerat låg- och mellanstadium.
- handledning för högstadieläver i samarbete med Sofia distans.
- kompletterande svenska, från förskole- till gymnasienivå.

Kontaktperson: Kristina Palm
Telefon: +49 (30) 86 49 59 30
Fax: +49 (30) 86 49 59 31
e-mail: info@svenskaskolan-berlin.de
www.svenskaskolan-berlin.de

Lär dig svenska!

ISU Programs i Lund erbjuder kurser både i Sverige och via distans.

Besök vår hemsida www.folkuniversitetet.se/isu

Folkuniversitetet
Kursverksamheten vid Lunds universitet

**Fullständig
Högstadiundervisning
via dator sedan 1994**
www.sofiadistans.nu

Sofia Distansundervisning

Alsnögatan 11 plan 5
116 41 Stockholm
Sweden

Tel: 08-555 777 00
Fax: 08-555 777 07
mail@sofiadistans.nu

INTERNATIONAL BACCALAURATE

på Hvitfeldtska gymnasiet i Göteborg

Hvitfeldtska gymnasiet i Göteborg erbjuder samtliga årskurser av det treåriga internationella gymnasie-programmet, som leder fram till internationell studentexamen – International Baccalaurate.

IB är en internationellt erkänd utbildning och ger tillträde till universitet och högskolor i ca 100 länder.

Undervisningen sker på engelska. Hvitfeldtska gymnasiet är en traditionsrik skola i Göteborg, centralt belägen och med ett brett urval studievägar inom den svenska gymnasieskolan.

Närmare upplysningar lämnas av:
Rektor Agneta Santesson eller
Maria Nicolai, IB coordinator.

Telefon: 031-3670 623/694
Fax: 031-3670 602

Adress: Hvitfeldtska gymnasiet
Rektorsgatan 2
SE-411 33 Göteborg
agneta.santesson@educ.goteborg.se

Besök gärna vår hemsida:
www.hvitfeldt.educ.goteborg.se

Bukowskis värderar i hela världen

Isaac Grünewald
"Apachedansen".
Såld för 2.550.000:-.

Bukowskis är störst i Sverige på konst och antikviteter. Bukowskis experter värderar konst och antikviteter över hela världen. Kostnadsfri värdering. Arsenalsgatan 4. Tel: +46-8-614 08 00. www.bukowskis.se

Bukowskis

I'm a Formula 3 racing driver, living at the Scandinavian School of Brussels

Formula 3 is where many future Formula 1 drivers start develop their skills. My sport is my passion so it's not always easy to find the time to keep up with my schoolwork. Fortunately, my parents came up with the ideal solution. My sister Natalie and I moved to Belgium to attend the Scandinavian School of Brussels. Here I can live at the boarding house on site and complete my studies right in the heart of Europe – close to all of the European racing tracks. Each student at the school has an individual schedule, so I have a lot of flexibility. I am now able to focus on my sport while still completing my Upper Secondary studies – the only difference being that they are spread over four years instead of three.

I was a bit wary of moving away from home at first and I have to admit that without Natalie I might not have gone through with it. I have never regretted my decision. So with the support of my sister, my teachers and Kenny Bräck*, who is a big inspiration in my racing career and

also lives in Brussels, I am hoping to achieve some excellent results both in my racing and in my studies!

Martin Kudzak
Student and resident of the
Scandinavian School of Brussels.

**Indianapolis 500 and Indycar Champion*

The Scandinavian School of Brussels has 400 students between the ages of 2-19 years. In the school grounds, 45 Scandinavian students live in a castle, which is the students' boarding house. You can also choose to live with a local family. Do you want to know more about applying to SSB as a guest student? Go to www.ssb.be or contact us direct!

Scandinavian School of Brussels

Square d'Argenteuil 5, B- 1410 Waterloo, Belgium. Tel: +32 2 357 06 70. Fax: +32 2 357 06 80

E-mail: scandinavian.school@ssb.be Website: www.ssb.be

Mitt liv som glo

GLOBALA NOMADER heter ett stipendium som delas ut av SVIV och SWEA i samarbete. Stipendiaterna får 2 000 USD vardera. Medlen är avsedda för studier inom områdena svensk samhällsvetenskap, ekonomi, litteratur och utbildningsväsende. Stipendiet får sökas av ungdomar i åldern 17-22 år som själva eller vars föräldrar är medlemmar i SVIV, som har bott i minst två olika länder förutom hemlandet och som har gått i skola utomlands. För att komma ifråga måste de sökande också skriva en uppsats på temat "Mitt liv som global nomad – för och nackdelar".

2007 års globala nomader-stipendiater heter Jonas Melin och Carl Johan Mauzy. Svenskar i världen publicerar här Jonas Melins uppsats om livet som global nomad. Han studerar idag vid Linköpings tekniska högskola

Av Jonas Melin

När folk frågar mig varifrån jag kommer svarar jag alltid Linköping. Folk blir ibland lite förvånade för jag har inte vad man direkt skulle kalla en östgötsk dialekt. Jag har inte heller bott i Linköping speciellt länge. Faktum är att jag aldrig bott i Linköping innan jag började studera där år 2005. Det står inte heller Linköping i mitt pass, utan Mjölby, för det var i Mjölby jag bodde som liten; hela två månader. Så egentligen är den enda anledningen till varför jag säger att jag kommer från Linköping att jag föddes på Universitetssjukhuset där.

Jag skulle vilja påstå att jag är speciell. Man borde ju tycka att det är någonting positivt, men så är inte alltid fallet. Mitt liv som global nomad började en vardag 1996, i Örebro. Varför jag minns den dagen så väl är just på grund av att jag redan som liten var speciell. Jag hade nämligen blivit retad i skolan. Varför?

Jonas Melin får sitt Globala nomad-stipendium av Åsa Lena Lööf i samband med SVIVs årsmöte.

Jag hade sjungit på musiklektionen. Detta kan tyckas märkligt, men vilken tredjeklassare som helst kan intyga att sjunga inte är häftigt. Jag satt senare på kvällen och kollade på TV, samtidigt som jag funderade över hur jag skulle sjunga på musiklektionen utan att bli retad. Min storebror satt och pluggade, mamma strök skjortor, och pappa var på konferens i Tyskland. Sen ringde telefonen. Några minuter senare ropade mamma inifrån köket: "Pojkar, vill ni flytta till Japan?" För mig var detta lösningen på dilemmat med musiklektionen, så jag ropade genast "Ja!" och min bror svarade likadant, för han var ju också speciell. Ett halvår senare hade vi flyttat till Kobe.

Att vara ny någonstans, och försöka anpassa sig är det första man lär sig när man flyttar utomlands. Att komma till en skola där alla pratade engelska, i världens sjätte största metropol, i ett land med 130 miljoner invånare kan tyckas vara en svår anpassning. För mig var det jättelätt. Så fort det blev rast och någon frågade om jag ville spela fotboll var jag genast en i gänget. Som tioåring behövdes det inte mer. Mina klasskompisar sjöng till och med på musiklektionerna. Japan passade mig som handen i handsken.

När jag fem år senare flyttade till Barcelona visade sig att anpassningen inte skulle bli lika lätt. Vem som helst man frågar säger att Barcelona är en underbar stad. Jag håller med dem, den är en helt otrolig stad, men att bo i den är något helt annat. Totalt bodde jag bara i Barcelona under ett halvår, sen orkade jag inte mer. Man kan tro att kulturchocken skulle vara värre när man flyttar till Japan än när man flyttar till Spanien, men dessa två länder är varandras raka motsatser. Att flytta från Japan till Spanien var en alldeles

bal nomad

speciell upplevelse. Allt som kunde gå snett gick snett, och allt som inte kunde gå snett gick också snett. Vi levde ur våra resväskor under två månader på ett hotell innan vi kunde flytta till en tillfällig lägenhet. Jag gick på två skolor under en termin, och vantrivdes på båda. Jag hade inga vänner, och då hjälper det ju inte att Barcelona är Europas mest underbara stad. Sommaren 2002 flyttade jag tillbaka till Sverige.

Att flytta hem till Sverige var inte slutet på min resa runt jorden; bara ett steg till. Jag flyttade nämligen inte *hem*, utan *vidare*. Jag var lika vilsen i Sverige som på vilken annan plats på jorden till en början. Jag betedde mig inte som andra svenska tonåringar, jag pratade en knacklig svenska, och jag visste inte vad Expedition Robinson var. Det tog ett par år, men idag har jag däremot anpassat mig till livet som svensk. Jag har precis köpt en liten lägenhet i min *hemstad* Linköping och jag studerar industriell ekonomi med internationell inriktning vid Tekniska Högskolan. Jag längtar efter att få flytta utomlands igen snart.

VARDAG ELLER INTE?

Jag har svårt att sätta fingret på vad som egentligen är bra och vad som är dåligt med att vara en global nomad, men jag tror det är som någon slags drog. När man har bott utomlands under några år måste man tillbaka ut i världen. På något sätt är det nog vardagen jag vill bort ifrån. I Japan, till exempel, var det alltid ett äventyr att handla mat, och att ta sig från ena sidan Barcelona till den andra kunde ta allt ifrån tio minuter till fyra timmar. Man lär sig uppskatta saker och ting på ett helt annat sätt om man kommer bort ifrån det monotona i vardagen. Det kanske inte passar alla, men för mig passar det.

En mycket komisk sak som jag har märkt är en följd av brist på vardag är det faktum att alla rutiner som *kan* vara samma oavsett var man är i världen blir mycket viktigare på något sätt. Om jag till exempel ska räkna ett tal i matte (något som jag har gjort i alla länder jag bott i) är jag beroende av att ha både penna, sudd och gradskiva. Det spelar ingen roll om jag ska addera ett och ett, jag behöver fortfarande gradskivan som en slags trygghet. Låter det konstigt? Må hända, men jag tror att *detta* är min dos av vardagsliv som jag tar med mig världen runt.

En konsekvens av att man flyttar runt är att man inte direkt har något hem. Ibland ser man på film någon som går in i en pub och säger: "I'll have the usual, please." Såna människor är jag väldigt avundsjuk på. Jag kanske säger emot mig själv när jag både *inte* vill ha en vardag och vill kunna höra hemma någonstans. I Barcelona tog jag bussen till skolan varje morgon, och jag lyckades nästan alltid hamna på samma buss, med samma busschaufför. Busschauffören började känna igen mig efter några veckor, och frasen, "Hola, bon dia," och en vänlig nick blev vår dagliga konversation. Jag kan inte säga att vi var vänner, men just denna lilla *vänskap* betydde väldigt mycket för mig i min annars väldigt jobbiga tid i Barcelona.

Pappa säger att han försöker ge oss barn rötter, men samtidigt också vingar. Detta är bland det klokaste jag hört, och han har gjort ett väldigt bra jobb med att uppfylla det. Redan som fjortonåring flög jag själv runt om i världen. Jag visste

precis hur man gjorde på en flygplats, jag hade ju sett på pappa hela tiden. En gång fastnade jag på flygplatsen i Frankfurt med ett inställt flyg på väg till Barcelona för att hälsa på mamma och pappa. Om man har varit på Frankfurts flygplats vet man att den är väldigt stor och väldigt dåligt planerad; en mardröm för transferpassagerare med andra ord. Jag var däremot helt trygg hela tiden, och mycket riktigt kom jag fram till Barcelona mitt i natten med ett annat flygplan till slut. (I övrigt bör tilläggas att jag också var \$200 och en middag rikare!) Om jag sedan har rötter är en annan historia. Den enda riktiga liknelsen som jag kan komma på är att jag har mobila rötter. Jag kan ta med dem vart jag vill i världen och plantera dem där. Låter det klyschigt? Det är i alla fall så jag känner det.

Är det då bra med vardag, hem, trygghet och rötter eller inte? För vissa tror jag det passar alldeles utmärkt, men det är nog inte min grej. Även om jag kanske nu längtar lite efter något av detta så tror jag att jag skulle tröttna på det efter ett slag. Om man ska skryta lite i en sån här uppsats så skulle jag vilja påstå att jag är världsvan.

Något som är ovärderligt i det långa loppet. Vem vet, när jag är äldre och har familj kanske min åsikt ändras. Jag är ju trots allt bara 20 år och vet inte så mycket om livet.

VÄNNER FÖR LIVET?

När min bror var 3 år och flyttade från USA till Sandviken frågade han mamma: "Vad ska jag göra med mina vänner? Ska jag packa ner dem i en låda också?"

”Pappa säger att han försöker ge oss barn rötter, men samtidigt också vingar. Detta är bland det klokaste jag hört”

” Att flytta från Japan till Spanien var en alldeles speciell upplevelse

Tänk om det vore så lätt. Utan vänner skulle man inte klara sig utomlands; inte i Sverige heller för den delen. Det är inte lätt att skaffa bra vänner, och det är ännu svårare att behålla dem, speciellt om de befinner sig på andra sidan Jorden.

Den första vännen jag fick i Japan hette Mathieu Verdier. Han kom från Frankrike och var en typisk fransman; stor näsa, bred fransk brytning, och han tog med ost till snack-time. Han var min fadder och vi blev jättebra vänner. Idag har jag ingen aning om vad han gör eller var han befinner sig. Detta händer för svenskar också, men om man tappar kontakten med en svensk person söker man på eniro.se och tar fram telefonnumret. Det jag försöker säga är att Mathieu kan lika gärna befinna sig i Singapore eller Andorra just nu. Oddsen att jag någonsin kommer träffa Mathieu Verdier igen är väldigt höga, vilket är väldigt synd för han var vad man kan kalla en *barndomsvän*.

Det är lättare att umgås med folk som vet hur det är att bo utomlands än folk som aldrig gjort det. När jag var liten och kom hem från Japan till Sverige på somrarna sa alltid mamma att jag inte skulle berätta vad vi hade gjort under året som gått. Jag tyckte detta var jättekonstigt. Vem skulle inte vilja höra om när vi hade snorklat bland gamla japanska plan från Andra Världskriget vid en atoll i Stilla Havet eller klättrat upp för Chichen-Itzapyramiden i Mexico? Nu förstår jag varför. Många här i Sverige tycker det är skryt. Skulle jag däremot berätta för Mathieu Verdier om mina upplevelser skulle han nog tycka det var spännande att höra om dem för han kan relatera till dem på ett annat sätt. När jag började på internatet i Sigtuna märkte jag att när jag skulle berätta något för mina kompisar började jag alltid historierna med: ”En gång i Japan ...” eller ”När jag var i Spanien ...” Vissa kanske tyckte att jag var dryg och skröt mycket, men hur skulle jag annars börja mina historier?

Idag behåller jag mina historier för mig själv. Ibland snackar jag och brorsan gamla minnen, men inte speciellt mycket. Egentligen vill jag nog skriva memoarer någon dag, men då har jag nog glömt allt

eller så är jag helt enkelt för dålig på att skriva ner historierna.

Det bästa med att flytta omkring är att man får väldigt många olika vänner från väldigt många olika kulturer. Man kan lära sig otroligt mycket från sina vänner om man verkligen lyssnar på dem. En av mina vänner, Moin Ghadimi, (som jag träffade i Japan, som kommer från Iran, med en pappa från Ryssland och en mamma från Japan, som studerar juridik i Kanada) hade den enkla livsfilosofin att han skulle göra allt han kunde för att göra livet så bra som möjligt för sina vänner; hjälpa till med de han kunde. Han ville vara som ett stearinljus, sa han; ge ljus och värme åt andra från sig själv. Detta kan låta som en väldigt självuppoftande filosofi, men den smittade av sig på mig, och nu försöker jag leva efter den också. Ärligt talat så mår jag nu mycket bättre just på grund av detta. Tänk om hela världen hade denna enkla livsfilosofi! Jag har också lärt mig att aldrig mer ha fördomar mot någon eller något. Sverige är ett väldigt litet land, och även om vi gör väldigt mycket bra, så har vi väldigt många fel om saker och ting också. Som global medborgare måste man vara öppen och förstående för annorlunda kulturer.

Det är synd att man flyttar från vänner, men med dagens kommunikationsmöjligheter finns det ju ingen anledning att tappa kontakten med någon. Jag skulle inte vilja ha några andra vänner än dem jag har idag. Ingen kan leva ett liv utan vänner, vare sig i Sverige eller utomlands.

ETT FEL HIT OCH DIT ÄR VÄL INGEN FARA?

Skulle jag skriva ner alla fördelar med att bo utomlands skulle inte fyra sidor räcka. Detta är viktigt att förstå i en uppsats som tar upp både för- och nackdelar. Nackdelarna har jag rott tänka fram, fördelarna har jag rott filtrera bort. Språken är nog den största fördelen med

att bo utomlands.

Den utbildningen jag läser nu finns med fyra språkinriktningar: japanska, franska, tyska, och spanska. För att kunna läsa dessa utbildningar behöver man kunna en viss nivå av språket. Jag läser spanska för att jag vill ge Spanien en andra chans när jag blir äldre eller flytta till Sydamerika. Jag skulle kunna läsa japanska, tack vare att jag bott där i fem år. Jag skulle kunna läsa tyska, för det läste jag i Japan, och när min bror bodde i München. Jag skulle också kunna läsa franska för det läste jag också i Japan, och dessutom är det ju ett läskrav i det engelska GCSE-systemet. Vissa tror att

ju fler språk man kan, desto svårare blir det att lära sig ett till. Jag vet att ju fler språk man kan desto lättare blir det att lära sig ett till.

Om man är skeptisk frågar man vad jag har för nytta av att kunna alla dessa språk här i Sverige då? Förra året var jag musiksoldat i

Arméns Musikkår (det bästa året i mitt liv). Jag har blivit fotad i paraduniform med japanska familjer, jag har förklarat för en italiensk familj att vi skulle ha ”concerto” på ”Piazza Grande” klockan ”sette”, och jag har rekommenderat en katalansk familj att äta svensk husmanskost på en restaurang i Stockholm. Visst kanske jag hade kunnat göra detta på engelska, men hade det blivit samma resultat? Japanerna skulle nog fått sina bilder, italienarna kanske skulle lyssnat lite på vår konsert, och katalanerna skulle nog fått en god middag. Nu visar det sig att hela japanska turistgruppen ville ta kort med den svenske soldaten som kunde prata japanska, italienarna var först på plats till konserten (om det var för att de hade missuppfattat tiden eller inte kommer vi aldrig få veta) och katalanerna visade sig bo inte långt ifrån där jag hade bott i Barcelona. När man är ute och reser kommer många av intrycken man får från de människor man möter. Jag hoppas att de fick ett bra intryck från Sverige.

” Vissa tror att ju fler språk man kan, desto svårare blir det att lära sig ett till. Jag vet att ju fler språk man kan desto lättare blir det att lära sig ett till ”

else, allt som kunde gå snett gick snett”

Jag fascinerar av Antiken. Jag läste två år latin i Sigtuna mest för att en del av denna kurs var en resa till Rom. Jag fastnade för staden direkt. Jag började läsa mer om Roms historia och så mycket latin jag kunde. Det bör tilläggas att jag är naturvetare och hatade historia under hela min skoltid fram tills dess. Man kan fråga sig vad detta har att göra med språkfördelar. Som allt annat är det svårt att sätta fingret på, men jag tror det är en kedjereaktion av något slag. Man lär sig ett språk, åker till det landet, hittar något annat intressant och börjar lära sig om det. Och så fortsätter det, och skapar ett rikare liv. Visst låter det lite flummigt, men som sagt, jag är naturvetare.

Risken finns att när man är utomlands så tappar man det svenska språket. Som tur är har jag fruktansvärt smarta föräldrar. Som tioåring i Japan började jag tidigt bryta på engelska: ”Jag måste göra mitt science project,” och liknande.

Mamma uppmärksammade detta och då hon var lärare på svenska skolan i Kobe, fick jag hjälpa henne lära ut. Istället för att vara elev på skolan, insåg hon att jag skulle få mer utbyte om jag lärde ut istället. Föräldrar har ju tyvärr oftast rätt, och så också i detta fall. Tack mamma.

Jag är ingen språkexpert i något språk, men det behöver man inte vara. Det jag kan av vissa språk är oftast tillräckligt i många fall, men jag vill alltid lära mig mer av så mycket jag kan. Precis som jag sa: ju fler språk man kan desto lättare blir det att lära sig ännu fler.

HUR AVLSUTAR MAN?

För två veckor sen kom jag hem från Cornwall i England. Jag hade varit på turné och tävling med Linköpings Studentsångarförening. Lihkören. Jag vet inte vad mina klasskompisar i trean skulle säga om de fick reda på att jag fortfarande var lika töntig. Jag bryr mig

inte lika mycket om vad de tycker just nu. Det var Cornwall Male Voice Choir Competition där ungefär sextio körer från hela världen ställde upp. Som sig bör när det är svenska studentsångare som uppträder hade vi frack och sjöng väldigt många svenska folkvisor. Det var väldigt uppskattat på den engelska landsbygden och vi blev snabbt favoriter. Jag tycker inte om att tävla i musik, så det faktum att vi ”vann” tävlingen var ingenting jag värdesätter högt. Däremot var det ju extra roligt!

Under dagarna efter tävlingen gjorde vi många konserter på bland annat Eden Project, och Minack Theatre, två otroliga platser med väldigt mycket publik. Det roligaste, och för mig mest givande, på hela resan var däremot en konsert vi gjorde i en liten kyrka i byn St. Just. Kyrkan blev fullsatt, och redan innan vi hade sjungit en ton fick vi stående ovationer från hela publiken. Den enda

som är mäktigare än en publik som står upp och jublar är en publik som sitter tysta som fångade av stunden efter ett stycke. Detta hände just där, när vi hade sjungit vårt extranummer: ”Kom du ljuva hjärtevän”. Utan att överdriva var detta den mäktigaste musikupplevelsen jag varit med om.

Efter konserten mötte jag ett par i 30-årsåldern som sa att de aldrig trodde körmusik kunde vara så rolig att lyssna på. Jag vill tro att det var vi, med hjälp av svensk folkmusik, som skapade ett nytt intresse hos dem som de kommer att utveckla. Vi fick också väldigt många nya vänner från många olika körer och inbjudningar att komma och sjunga runt om i hela världen. Sommaren 2008 åker vi på turné till Buenos Aires och San Juan. Jag kan knappt vänta!

Det finns hundratals olika länder, tusentals språk, tiotusentals kulturer, och miljarder olika människor. Att ta del

av minsta lilla av detta kan berika en persons liv något helt enormt. Jag känner mig som ett barn i en godisaffär där allt är gratis. Jag kan bara komma fram till en slutsats: det finns helt enkelt för mycket värld och för lite tid. Det är obligatoriskt att läsa tredje året på min utbildning utomlands. Om jag skulle ta detta stipendium skulle pengarna komma till stor nytta för att förbereda mig inför detta år. Jag vet att jag kan hjälpa till att sprida svenskheten runt om i världen.

Hur man tolkar denna uppsats beror nog väldigt mycket på den som läser den. Vissa kanske förstår precis vad jag menar (fråga Mathieu Verdier), och andra undrar kanske vad den egentligen handlar om. Om man inte har förstätt någonting i uppsatsen behöver man endast läsa följande mening: Att bo utomlands är det bästa som finns! ■

Världen börjar i Nacka!

Augusti 2008 flyttar Saltsjöbadens Samskolas populära IB-program till det nybyggda gymnasiet YBC. Ny skola, nya möjligheter – i Nacka. Läs mer på www.youngbusinesscreatives.se.

young business creatives

Linda, Datatekniker

“Det kändes bra att i lugn och ro, tillsammans med övriga anhöriga, kunna titta på de frågor som var viktiga”

Planera och beställ begravningen via Internet

www.fonusnet.se

10:e uppdaterade upplagan av Bosättning utomlands

Ny Uppdaterad upplaga!
(Febr. 2006 Sellin)

Författaren Kerstin Gustafsson har under många år varit ansvarig för Föreningen Svenskar i Världens rådgivning till in- och utflyttare. Hon är också grundare av och chef för företaget UtlandsBosättning AB.

Den nya upplagan är uppdaterad på alla områden. I boken finns även en praktisk checklista och alla viktiga adresser inför utlandsflytten.

Ja, tack var god skicka:

.....ex av Bosättning utomlands
.....ex av Återflyttning till Sverige

- Är medlem och betalar 275:-/st
- Är inte medlem och betalar 325:-/st

Exkl. porto och exp. avg.

Namn.....

Företag.....

Adress.....

Postnr.....Ort.....

Beställningen kan även skickas via fax 08-660 52 64 eller via post svenskar.i.varlden@sviv.se

Plats för porto

**Svenskar i Världen
Box 5501
114 85 Stockholm**

CECILIA GUNNE

Svensk skatt på utländska aktier i 10 år

Den så kallade 10-årsregeln, som hittills bara gällt för svenska aktier, utvidgas till utländska aktier från den 1 januari 2008. Den utvidgas dessutom till fondandelar – både svenska och utländska. Det föreslår den svenska regeringen i en promemoria som kom den 11 maj 2007.

10-årsregeln, även kallad förföljelseregeln, innebär att den som flyttar från Sverige till ett annat land fortsätter att vara skattskyldig i Sverige för kapitalvinster på vissa värdepapper. Hittills har regeln gällt bara vinster vid försäljning av svenska aktier och vissa andra värdepapper som getts ut av svenska bolag, såsom konvertibler och optioner. Nu utvidgas regeln till vinster vid försäljning av alla så kallade delägaraktier, det vill säga nästan alla värdepapper utom obligationer.

Den stora skillnaden för utflyttade svenskar skulle bli att de inte längre kan sälja sina svenska fondandelar utan att behöva betala svensk skatt med 30 procent. Dessa fondvinster beskattas ibland även i landet där personen bor. I så fall får oftast den svenska skatten räknas av – den minskar den skatt du betalar i utlandet. Om det är skattefritt med kapitalvinster i utlandet blir det alltså "bara" den svenska skatten. Om den utländska skatten är lägre får oftast inte hela den svenska skatten räknas av.

I vissa dubbelbeskattningsavtal med Sverige har 10-årsfristen kortats av, ibland till noll. För t ex Frankrike gäller två år, för Spanien och Schweiz noll år men för USA och England i princip 10 år.

För värdepapper som är utgivna av utländska företag – främst utländska aktier, konvertibler och optioner – föreslås svensk beskattning inom tioårsperioden, bara om de har köpts före utflyttningen från Sverige. Vinster på utländska värdepapper som köpts efter utflyttningen från Sverige ska inte heller i fortsättningen beskattas här om ägaren bor utomlands. I lagrådsremissen backar dock regeringen på detta med fonder och undantar dem från 10-årsregeln. Ni kan alltså pusta ut och behålla både svenska och utländska fonder även efter den 1 januari 2008. Omedelbart efter utflyttningen från Sverige slipper du betala skatt på kapitalvinsten på fonder (under förutsättning att du inte har sk väsentlig anknytning till Sverige).

I stället för att investera direkt i svenska aktier kan man alltså som utlandsbosatt investera indirekt i fonder som placerar i svenska aktier.

Så klokt att regeringen lyssnade på kritiken från er utlands-svenskar så att ni kan fortsätta att investera i Sverige – åtminstone i fonder. Du som äger utländska aktier som köpts innan du flyttade från Sverige bör dock överväga att sälja dem före nyår. Tänk dock på att det kan bli vinstskatt i det land där du bor.

Riksdagen fattar sitt beslut i november-december i år. ■

Cecilia Gunne är skattejurist på **Burenstam & Partners AB**, Stockholm. cecilia.gunne@burenstam.se • www.burenstam.se och sakkunnig i expertpanelen på www.sviv.se

En internationell skola, nära hem!

GRENNASKOLAN
RIKSINTERNAT

www.grennaskolan.se

Internationell arvsrätt

Advokat Ulf Bergquist

Rekommenderad i internationella arvs- och bodelningsmål av UD och ambassader.

Ofra förordnad som boutredningsman av Stockholms tingsrätt i dödsbon med internationell anknytning.

Författare till lagkommentaren till den internationella arvslagen och den internationella bodelningslagen.

Föreläsare på universitets- och juristkurser i ämnet internationell arvs- och bodelningsrätt.

Ledamot i EU-kommissionens expertgrupp för internationell arvs- och bodelningsrätt

Språk: engelska och tyska.

Bergquist Advokatbyrå AB • Tel 08-652 78 00
E-mail: ulf.bergquist@advokatbergquist.se • www.advokatbergquist.se

Presenter till vänner i Sverige

WWW.CAREPACKAGE.SE
PRESENTER FÖR KROPP OCH SJÄL

WWW.NALLEBUDET.SE
SKICKA EN HÄLSNING MED EN NALLE

WWW.SKINSWEDEN.SE
HÜDVÅRD MED NATUREN SOM INSPIRATION

Konfirmationsläger sommaren 2008

Stiftsgården Vårdsnäs (Linköping)
15 juni - 5 juli

www.vardnas.com

 KUNGS HOLMS SINCE 1896

***"Vi flyttade en avdelning till USA.
När vi jämförde leverantörer fanns
det en solklar vinnare- Kungsholms."***

***Visst, Kungsholms är din trygga
globala partner. Med ett kund-
unikt trackingsystem får man
dessutom en oslagbar överblick.***

Vi flyttar allt från privatkunder, små och medelstora företag till globala koncerner över hela jordklotet.

www.kungsholms.se

A TEAM ALLIED COMPANY

GU DRUN TORSTENDAHL

Författningsnytt – 13 nya lagar och 44 förordningar

F Under första halvåret 2007 publicerades cirka 620 författningar i Svensk Författningssamling, SFS; mest ändrings- eller upphävandeförfattningar, men det tillkom även 13 nya lagar och 44 nya förordningar. Härnedan redovisas några av nyheterna. Den som vill veta mer kan hämta information bland publikationer på regeringskansliets hemsida.

Skattelättnad för hushållstjänster

Vid halvårsskiftet infördes möjligheten till skattereduktion för hushållstjänster. Skattereduktionen är 50 procent av arbetskostnaden (inkl moms), men högst 50 000 kronor per sökande och år. Eftersom lagen infördes vid halvårsskiftet gäller halva beloppet för 2007, alltså högst 25 000 kronor i avdrag för en maximal arbetskostnad på 50 000 kronor.

Ansökan om skattereduktion görs skriftligen senast 1 februari året efter det år då arbetet har betalats. Adressen är Skatteverket, 593 85 Västervik. Fakturakopior eller motsvarande underlag ska bifogas.

För att få skattereduktion ska arbetet vara utfört i, eller i nära anslutning till, bostaden. Den person eller det företag som utför arbetet ska ha F-skattsedel. Den som är osäker kan fråga Skatteverket. Använd en blankett som heter SKV 4820 och som finns på www.skatteverket.se.

Dödsbon kan få skattereduktion för hushållsarbete som utförts före dödsfallet. Man kan även få skattereduktion om man betalats för hushållsarbete som utförts i en förälders bostad.

Av skatteverkets information framgår att reduktionen gäller följande tjänster:

- Städarbete, vård av kläder och matlagning
- Gräs- och häckklippning
- Snöskottning
- Barnpassning, vilket även inkluderar lämning och hämtning av barn vid förskola, skola, fritidsaktivitet eller liknande
- Annan omsorg och tillsyn som en person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till, bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentraler eller liknande enklare ärenden.

Exempel på sådant som INTE berättigar till skattereduktion är arbete som utförs av den kommunala hemtjänsten, privatlärare, underhåll och reparation på hushållsmaskiner och tv-apparater, sotning och avloppsrensning .

Trängselskatt

Den 1 augusti 2007 återinfördes trängselskatten i Stockholm. Skatten gäller svenskregistrerade fordon och är avdragsgill. Miljöbilar undantas från trängselskatt under fem år. Varje passage

kostar 10, 15 eller 20 kronor beroende på tidpunkt, men man betalar max 60 kronor per dag och bil.

Skatten tas ut måndag till fredag mellan klockan 06.30 och 18.29. Bilarna registreras automatiskt. Juli månad är avgiftsfri. Bilägaren ansvarar själv för att skatten blir betald. Den ska finnas på Vägverkets konto för trängselskatt senast 14 dagar efter passagen. Information om hur mycket som ska betalas kan man få via Vägverket, www.vv.se/trangselskatt, kundtjänst 0771-29 29 29. Uppgifterna kan man också få via Pressbyrån och 7-Eleven, där skatten även kan betalas. Det går inte att betala vid betalstationen.

Tullkontroll av kontanta medel

Den som reser in eller ut ur EU med mer än 10 000 euro i kontanta medel ska anmäla detta. Vid misstanke om att någon inte har anmält en sådan transport får Tullverket, Polisen och Kustbevakningen undersöka både transportmedel och bagage och kroppsvisitera den misstänkta personen.

Förbättrad ordning, trygghet och studiero i skolan

Rektorer och lärare får nu omhändertaga föremål som elever använder på ett störande sätt i skolan, som mobiltelefoner. Dessutom kan en elev, mot vårdnadshavarnas önskemål, förflyttas till en annan skola om det är nödvändigt av hänsyn till andra elevers trygghet och studiero.

Högskoleutbildningen reformeras

Högskoleutbildningen indelas i tre nivåer grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, som var för sig ska leda till en examen. Tidigare har det funnits en grundutbildning och en forskarutbildning. Förändringen är ett led i den så kallade Bologna processen som är ett samarbete mellan 45 europeiska länder om högre utbildning.

Miljöbilspremie

Riksdagen har avsatt 250 miljoner kronor för att förmå fler att köpa nya miljöbilar. En fysisk person kan via Vägverket få en premie på 10 000 kronor. En förutsättning är att köpet sker mellan den 1 april 2007 och den 31 december 2009 och "att det finns medel".

Svensk kassaservice försvinner

Under 2008 avvecklas Svensk Kassaservice som i dag tillhandahålls av Posten. Tjänsten ska ersättas av ett statligt åtagande på de orter och den landsbygd där marknaden inte kan tillgodose behovet av grundläggande betaltjänster i form av betalningsförmedling, uttag av kontanter och hantering av dagskassar för näringsidkare och ideella föreningar. ■

Du tjänar på att vara medlem. Svenskar i Världen erbjuder sina medlemmar en rad förmåner. Redan första gången du utnyttjar en av dem kan du ha sparat in avgiften till föreningen.

BEGRAVNING

Vita Arkivet är ett rådgivande dokument från Fonus framtaget för att du ska kunna underlätta för dina anhöriga. Du anger hur du vill ha din begravning utformad och skriver en förteckning över dina försäkringar, bankkonton, värdepapper etc. Vi förvarar ditt Vita Arkiv helt utan kostnad. För mer information: www.fonus.se
Tel: +46-8 709 83 00 alt inom Sverige tel 020-87 00 87
www.fonusnet.se – planera och beställ begravning via Internet! Dygnet runt • var än du är • Pris direkt!

BILUTHYRNING

Avis Biluthyrning ger 10-30% rabatt. Du måste uppge ditt medlemsnr och en kod. Kontakta kansliet eller Avis, Albygatan 109 B, SE-171 54 Solna. Tel från utlandet: +46 31 725 67 11
Tel i Sverige: 0770-82 00 82.
E-post: reservation-office@avis.se

BÖCKER

Bosättning Utomlands och Återflyttning till Sverige, medlemspris SEK 275 (icke medlemmar SEK 325). Porto & exp.kostn. tillkommer. Beställ dem via vår hemsida eller genom att kontakta kansliet. Du kan betala böckerna med check utställd på svensk eller utländsk bank (ej sk EURO-check), genom att sätta in pengarna på vårt pg nr 504 -1, bankgiro nr 732-0542 (ange i bägge fallen Svenskar i Världen som betalningsmottagare) eller betala med kreditkort (ej American Express eller Diners – glöm inte att ange giltighetsdatum). **Medföljande vid utlandstjänst** av Björn Ström och Kerstin Gustafsson. Medlemspris SEK 190.

Enkelt och bekvämt handla böcker på Bokus!

Bokus.com – Sveriges största bokhandel – levererar böcker utomlands. Välj bland 3,5 miljoner titlar. I sortimentet finns böcker på flera språk. För utförlig information besök www.bokus.com
För frågor kontakta kundtjanst@bokus.com
Tel: +46-(0)40 352 100

Fax: +46-(0)40 352 101
Ekerlids Förlag, 30% på litteratur med affärs- och samhällsinriktning. Tel: +46 8 736 31 61, fax +46 8 411 70 19, e-post: info@ekerlids.com
webbplats: www.ekerlids.se

FLYTTNING

Kungsholms Express, 5% på alla internationella flyttar. Tel: +46 8 531 949 00, fax: +46 8 531 713 90, Kontaktperson: Ulrika Olofsson. E-post: sales@kungsholms.se Webbplats: www.kungsholms.se

FÖRSÄKRINGAR

Försäkringar för medlemmar i SVIV. I samarbete med Fonus och Folksam finns en särskilt utformad Trygghetsförsäkring för dig som bor utomlands. Den täcker kostnader som uppkommer i samband med dödsfall. Fonus hjälper dig även att finna "glömda" försäkringspengar via Fonus Försäkringsbevakning. För mer information; www.fonus.se
Tel: +46-8 709 83 00 alt inom Sverige tel 020-87 00 87

HOTELL

Hotel Diplomat, Strandvägen 7C, Box 14059, 104 40 Stockholm. Hotellweekend Privat: 20% rabatt på weekendpris. Erbjudandet gäller under feb-april, juli samt december. Vidare erbjuder Hotel Diplomat året runt: Hotellrum Business: 10% rabatt på enkelrum, 15% rabatt på dubbelrum, deluxerum och sviter. Uppge "Svenskar i världen helg" och ditt/ert medlemsnummer. Tel: +46 8 459 68 00
Fax: +46 8 459 68 20
E-post: reservation.sto@diplomathotel.com Webbplats: www.diplomathotel.com
Hotel Suecia, Marqués Casa Riera 4, E-28014 Madrid tel: +34(9)1 531 69 00, fax: +34 (9) 1 521 71 41 E-post: bookings@hotelsuecia.com kontaktperson: Monica Garcia. 10% rabatt
Gasthof LINDE, Bern CH-3066 Stettlen (Bern) tel: +41 (0) 31 931 85 86

fax: +41 (0) 31 931 55 03
E-post: info@linde-stettlen.ch
Webbplats: www.linde-stettlen.ch
Kontaktperson: Christoph Meierhofer. 10% rabatt
Hotel Esplanade, Strandvägen 7 A, SE-114 56 Stockholm tel: +46 8 663 07 40, fax: +46 8 662 59 92. E-post: hotel@hotelesplanade.se Webbplats: www.hotelesplanade.se
Kontaktperson: Maria Sand. 10% rabatt.

JURIDIK & RÅDGIVNING

Familjens jurist – Nordens största familjejuridiska byrå – ger dig 300 SEK rabatt vid beställning av testamente. Övriga tjänster t ex. samboavtal, generationsskiftesplanering, äktenskapsförord, bodelning och bouppteckning. Gratis rådgivning via Internet: www.familjensjurist.se
Tel: +46-8 709 83 00 alt inom Sverige tel 020-97 00 97
Advokatfirman Abersten HB, arbetar särskilt med internationell privaträtt inkl. internationell arvsrätt och boutredningar. Besöksadress: Strandvägen 47, 114 56 Stlm. Kontaktperson: Fredric Renström, tel:+46-8 661 48 20, e-post: fredric.renstrom@abersten.com.
Utlandsbosättning AB, 10% på praktisk, juridisk och ekonomisk rådgivning. Kontakta Kerstin Gustafsson (se under Frågor & Svar i varje nr av tidningen).

PRENUMERATIONER

MM
Dagens Nyheter 25% på nyprenumeration. Kontaktperson: Elsie Chruzander, tel: +46 8 738 17 25
Svenska Dagbladet 25% på nyprenumeration tel: +46 8 657 48 82, www.svd.se/prenumerera/din-pren_index.asp?nav=kontakt
Veckans Affärer 20% på helårsprenumeration. Kontakta Elisabeth Trotzig tel: +46 8 736 52 00
Handelsflottans Kultur- och Fritidsråd, HKF 5% rabatt på TV-service, videokassetter med svenska TV-program. Kontaktperson:

son: Ann Nordström, tel: +46 8 615 88 00
e-post: hkf@seatime.se

SLÄKTFORSKNING

Släktforskning på Internet! Nu kan du sitta hemma och släktforska när du vill på dygnet. **Genline AB** (publ.) har under sex år arbetat med att skanna samtliga svenska historiska kyrkböcker. Resultatet är 32 000 000 skannade sidor som man kommer åt med hjälp av ett abonnemang på genline och programmet Genline FamilyFinder. Genline kan nu erbjuda SVIV:s medlemmar två fördelaktiga abonnemang. För att kunna ta del av dessa specialerbjudanden måste du fylla i ditt medlemsnummer i SVIV när du registrerar dig som medlem hos genline. Besök vår hemsida, www.genline.se, för att beställa abonnemang samt ladda ned programmet Genline FamilyFinder.

SOMMARKURSER

Grennaskolan Riksinternat AB
Kontaktperson: Carin Boman, Borgmästargården, SE-563 22 Gränna, tel: +46 390 561 50, fax: +46 390 561 51. E-post: kansli@grennaskolan.se Webbplats: www.grennaskolan.se

TELEFONI TILL SVERIGE

Affinity Telecom AB, 20-70% rabatt på telefonsamtal till Sverige från över 200 länder. Som medlem kan du välja 5 länder med ytterligare 5% rabatt. Tel: +46 152 10060 (dygnet runt). E-post: info@ringsverige.com Webbplats: www.ringsverige.com

ÖVRIGT

Ceran – språkutbildning 16, Avenue du Château BE-4900 SPA, Belgien, tel: +32 (0) 87 77 41 64, fax: +32 (0) 87 77 36 29 Kontakta Ann Elisabeth Neve. 10% rabatt. www.ceran.com

Ett rikare liv med nya ögon

Stockholms Ögonklinik är Sveriges största privata ögonklinik. Vi förbättrar livskvaliteten för tusentals människor varje år. Här får du förstklassig specialistvård utan långa väntetider. Till våra mottagningar som finns vid Sophiahemmet och på Valhallavägen 58, kan du komma och få hjälp med allt som rör dina ögon. Hos oss finns 16 erfarna ögonspecialister, alla välrenommerade inom sina respektive specialismråden. Vi utför gråstarrsoperationer, ögonlocksoperationer, förebyggande grönstarrsscreening och linsbyten vid kraftiga brytningsfel och mycket mer.

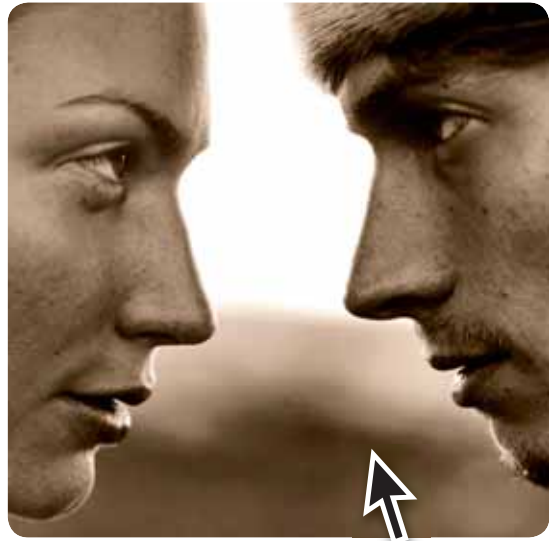
Din syn är viktig

Välkommen till Stockholms Ögonklinik

Stockholms Ögonklinik

Våra kliniker finns vid Sophiahemmet Valhallavägen 91
och Valhallavägen 58.

Privat mottagning tel: 08-508 949 11
Övrig tidsbeställning tel: 08-508 949 00
privat@stockholmsogonklinik.se
www.stockholmsogonklinik.se

PÅ WEBBEN: Under rubriken "About Sweden" på portalen Sweden.se hittar du basfakta, artiklar, bildspel, publikationer i pdf-format, PowerPoint-presentationer, filmer och temasajter. Klart att använda!

PUBLIKATIONER: Spännande och lockande **skrifter** på många olika språk. Om människor, näringsliv, kultur, historia, traditioner med mera! Rikt utbud av uppdaterade **faktablad** om ett brett antal ämnen.

ALLT OM SVERIGE. ALLTID.

Nu har du tillgång till samlad och uppdaterad kunskap om Sverige, dygnet runt, var du än befinner dig i världen. Via portalen Sweden.se får du nyheter, fakta, inspirerande information, länkar och evenemangstips. Här kan du även beställa våra populära publikationer, eller läsa webbversionerna av en del av dem. Perfekt inför mötet med nyfikna utländska affärskontakter, vänner och kollegor. Välkommen, när som helst!

SI.
Svenska institutet

POSTTIDNING B

Vid definitiv avflyttning
och eftersändning har upphört att
gälla var god returnera tidningen:
Föreningen Svenskar i Världen
Box 5501, SE-114 85 Stockholm
Sweden

Vision och tradition

Att bli kund i Banque Carnegie är att välja en exklusiv,
oberoende privatbank med få kunder per portföljförvaltare.

Banque Carnegie kombinerar den lilla bankens närhet till
kunden och de korta beslutsvägarna med Carnegiegruppens
stora resurser vad gäller analys och värdepappershandel,
främst på de nordiska marknaderna.

Besök gärna vår hemsida www.carnegie.lu och informera
Dig om Banque Carnegies E-banking. Vi erbjuder också
private bankingtjänster från Carnegies kontor i Genève
(+41 22 316 65 65).

Kontakta Claes-Johan Geijer, VD, eller
Anders Lindbergh (+352 40 40 30 274), så berättar vi mera.

BANQUE CARNEGIE LUXEMBOURG S.A.

5, PLACE DE LA GARE
PO BOX 1141 L-1011 LUXEMBOURG
TEL+352 40 40 30 1
www.carnegie.lu

**BANQUE
CARNEGIE
LUXEMBOURG**

Det är en fråga
om förtroende
och kompetens